

Skärholmens stadsdelsnämnd

Närvarande:

Se sida 2

Tidpunkt:

Torsdagen den 12 december 2013

Slutet möte mellan klockan 17:20–17:35

Öppet möte mellan klockan 18:00–18:55

Lokal:

Slutet möte: Bodholmsplan 2, plan 9,
konferensrummet Stora Sky

Öppet möte: Bodholmsplan 2, Medborgarkontoret

Justeras: Bodholmsplan 2 den 19 december 2013

Jan Jönsson
Ordförande

Birgitte Isberg
Justerande

Närvarande:

Ordförande

Jan Jönsson (FP)

Vice ordförande

-

Ledamöter

Elisabeth Johnson (M)

Bayram Kaya (M)

Eva Rüdlinger (M)

Cecilia Carpelan (FP)

Birgitte Isberg (S)

Liliane Svensson (S)

Rebwar Hassan (MP)

Anders Lindell (MP) §12-§39

Rudy Espinoza (V)

Tjänstgörande ersättare

Ababacarr Jammeh (S)

Arslan Bicen (M)

Bengt Johansson (M)

Ann-Marie Grave (MP) §1-§12

Ersättare

Lill Stonegård (M)

Maria Danielsson (M)

Niklas Lindblom (M)

Zazan Sanli (FP)

Jamila Hassan Khali (S) §9-§39

Bosse Ekvall (S)

Halit Azizoglu (MP)

Förhinder:

Robert Lagergren (S)

Andreas Lundin (M)

Tapani Juntunen (M)

Christer Stenberg (M)

Lorena Delgado (V)

Facklig representant

-

Del 2 Öppna delen

Den öppna delen av sammanträdet inleddes klockan 18:00 med frågestund.

- På dagens föredragningslista finns ett medborgarförslag om namngivning av promenadstigarna i Sätmaskogens naturreservat. Åhörare i publiken framförde att detta är mycket viktigt.

Då inga fler frågor från allmänheten ställdes fortsatte sammanträdet enligt föredragningslistan.

Del 2 Öppna delen**§ 12 Genomgång av närvarande ledamöter samt val av
protokollsjusterare och datum för justering**

Ordföranden Jan Jönsson (FP) utses att justera protokollet,
del 2, tillsammans med ledamoten Birgitte Isberg (S).
Protokollet justeras på Bodholmsplan 2
den 19 december 2013.

Del 2 Öppna delen**§ 13 Godkännande av dagordning**

Stadsdelsnämnden fastställer dagordningen i enlighet med förslag till beslut.

En övrig fråga anmäldes:

1. Utredningsuppdrag angående entrén till vård- och omsorgsboende, skrivelse från Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet)
2. Silviahems-certifieringen av Sättra vård- och omsorgsboende.

Del 2 Öppna delen**§ 14 Anmälan av protokollsjustering,
sammanträdesprotokoll 2013-11-28, öppna delen**

Föreligger protokollsjustering sammanträde 2013-11-28,
öppna delen, med förslag till beslut att

1. Godkänna anmälan av protokollsjusteringen av
sammanträdesprotokoll 2013-11-28, öppna delen.
Justerat 2013-12-05.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar att anmälan av
protokollsjusteringarna av sammanträdesprotokoll
2013-11-28, öppna delen, godkänns.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Godkänna anmälan av protokollsjusteringen av
sammanträdesprotokoll 2013-11-28, öppna delen.
Justerat 2013-12-05.

Del 2 Öppna delen**§ 15 Svar på medborgarförslag. Namngivning av de anlagda promenadstigarna i Sätmaskogens naturreservat.**

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 1.2.4/767-2013, med förslag till beslut att

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens svar på medborgarförslaget.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Godkänna förvaltningens svar på medborgarförslaget.

Del 2 Öppna delen**§ 16 System för internkontroll i Skärholmens
stadsdelsförvaltning**

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 1.2.1/922-2013, med förslag till beslut att

1. Stadsdelsnämnden godkänner förslaget till system för internkontroll i Skärholmens stadsdelsförvaltning.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Godkänna förslaget till system för internkontroll i Skärholmens stadsdelsförvaltning.

Del 2 Öppna delen

§ 17 Verksamhetsplan 2014

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 1.1/923-2013, med förslag till beslut att

1. Verksamhetsplan inklusive bilagor och budget för år 2014 fastställs.
2. Omslutningsförändringar om 72,5 mnkr fastställs.
3. Resultatenheter 2014 fastställs enligt bilaga 2.
4. Nämnden söker budgetjustering om 2,0 mnkr av central medelsreserv för att fortsätta påbörjade skötselåtgärder i Sätmaskogens naturreservat.
5. Nämnden söker budgetjustering om 6,0 mnkr av central medelsreserv för tillgänglighetsåtgärder.
6. Nämnden söker budgetjustering om sammanlagt 470 tkr för projekt inom ramen för Vackra Stockholm.
7. Nämnden ansöker om 300 tkr av ytterstadsmedel för Skärholmsloppet 2014.
8. Nämnden ansöker om 600 tkr av ytterstadsmedel för Sociala insatsgrupper för målgrupp 20-29 år.
9. Nämnden ansöker om 5,7 mnkr av ytterstadsmedel för feriearbetande ungdomar.
10. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut samt anmäler för Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet) ett särskilt uttalande enligt bilaga 1. Ledamoten Birgitte Isberg (S) anmäler för Socialdemokraterna ett förslag till beslut enligt bilaga 2. Ledamoten Rebwar Hassan (MP) anmäler för Miljöpartiet ett förslag till beslut enligt bilaga 3.

Del 2 Öppna delen

Ledamoten Elisabeth Johnson (M) anmäler för Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet) att Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet) ansluter till punkt 6 och 7 i Miljöpartiets förslag till beslut enligt bilaga 3. Ledamoten Birgitte Isberg (S) anmäler för Socialdemokraterna att Socialdemokraterna ansluter till punkt 6 och 7 i Miljöpartiets förslag till beslut enligt bilaga 3.

Ledamoten Rudy Espinoza (V) anmäler för Vänsterpartiet ett förslag till beslut enligt bilaga 4. Ordföranden Jan Jönsson (FP) anmäler för Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet) att Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet) ansluter till punkt 4 i Vänsterpartiets förslag till beslut enligt bilaga 4. Ledamoten Birgitte Isberg (S) anmäler för Socialdemokraterna att Socialdemokraterna ansluter till punkt 4 i Vänsterpartiets förslag till beslut enligt bilaga 4.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) hör att det finns fyra förslag till beslut; förvaltningens förslag till beslut, Socialdemokraternas förslag till beslut enligt bilaga 2, Miljöpartiets förslag till beslut enligt bilaga 3 och Vänsterpartiets förslag till beslut enligt bilaga 4. Ordföranden Jan Jönsson ställer dessa fyra förslag emot varandra och hör bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) finner att det finns ett tilläggförslag i form av Miljöpartiets förslag till beslut, punkterna 6 och 7 enligt bilaga 3 och Vänsterpartiets förslag till beslut, punkten 4 enligt bilaga 4.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) hör bifall till tilläggförslaget.

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Birgitte Isberg (S) för Socialdemokraterna, ledamoten Rebwar Hassan (MP) för Miljöpartiet och ledamoten Rudy Espinoza (V) för Vänsterpartiet.

Del 2 Öppna delen**Beslut:** Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Verksamhetsplan inklusive bilagor och budget för år 2014 fastställs.
2. Omslutningsförändringar om 72,5 mnkr fastställs.
3. Resultatenheter 2014 fastställs enligt bilaga 2.
4. Nämnden söker budgetjustering om 2,0 mnkr av central medelsreserv för att fortsätta påbörjade skötselåtgärder i Sätmaskogens naturreservat.
5. Nämnden söker budgetjustering om 6,0 mnkr av central medelsreserv för tillgänglighetsåtgärder.
6. Nämnden söker budgetjustering om sammanlagt 470 tkr för projekt inom ramen för Vackra Stockholm.
7. Nämnden ansöker om 300 tkr av ytterstadsmedel för Skärholmsloppet 2014.
8. Nämnden ansöker om 600 tkr av ytterstadsmedel för Sociala insatsgrupper för målgrupp 20-29 år.
9. Nämnden ansöker om 5,7 mnkr av ytterstadsmedel för feriearbetande ungdomar.
10. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.

Tilläggsbeslut:

11. Verka för att Spårväg syd ska högprioriteras och att arbetet påbörjas snarast.
12. Verka för att bygga bostäder kring Skärholmsvägen.
13. Förvaltningen utträta en sammanställning av alla markanvisningar och byggprojekt som är aktuella i Skärholmens stadsdel.

Del 2 Öppna delen

Reservation från ledamoten Birgitte Isberg (S) för Socialdemokraterna, ledamoten Rebwar Hassan (MP) för Miljöpartiet och ledamoten Rudy Espinoza (V) för Vänsterpartiet.

Bilaga 1: Särskilt uttalande, Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet)

Bilaga 2: Förslag till beslut, Socialdemokraterna

Bilaga 3: Förslag till beslut, Miljöpartiet

Bilaga 4: Förslag till beslut, Vänsterpartiet

Bilaga 1: Särskilt uttalande, Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet)

Skärholmens stadsdelsnämnd 2013-12-12

**Särskilt uttalande p 6
Verksamhetsplan 2014**

Jan Jönsson, ordförande, m.fl. (FP)
Andreas Lundin m.fl. (M)

Vi gläds åt en verksamhetsplan som har utvecklats allt mer, är tydlig, innehållsrik och framåtsyftande. Och framförallt är den bra för invånarna och Skärholmens utveckling.

Vi välkomnar att stadsfullmäktige i budgeten tydligt uttalar att ålder och ensamhet ska spela större roll vid biståndsbedömningen till servicehus, och att detta självklart bör få genomslag i förvaltningens arbete. Äldrenämnden har också getts i uppdrag att utreda införandet av ett valfrihetssystem för servicehus, där det blir möjligt att välja servicehus utanför den egna stadsdelen, liksom att utreda en rättighet till vård- och omsorgsboende för alla äldre över en viss ålder.

Bilaga 2: Förslag till beslut, Socialdemokraterna**Skärholmens stadsdelsnämnd 2013-12-12**

Birgitte Isberg m.fl (S)

Ärende nr
D.nr. 1.1/923-2013**Verksamhetsplan Skärholmens stadsdelsnämnd
2014****Förslag till beslut**

1. Socialdemokraterna föreslår att stadsdelsnämnden beslutar att socialdemokraternas förslag till verksamhetsplan 2014 fastställs
2. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen
3. Omedelbar justering

Samt därutöver anföra**Stockholm, en stad som växer genom arbete,
utbildning och investeringar**

Stockholm är en fantastisk stad, attraktiv och i framkant. Människors möjlighet att växa, våga och utvecklas är grunden för att Stockholm ska vara en stad i framkant också i framtiden. Det är därför målet för Socialdemokraternas budget för Stockholm 2014. Stockholm, vår gemensamma stad, med alla de verksamheter som staden driver, kan ge människor det stöd och den entusiasm som behövs för att känna trygghet, tro på sig själv och höja egna och gemensamma ambitioner. Tillsammans kan Stockholm stad och stockholmarna skapa en framtid full av möjligheter, en nystart för Stockholm.

I grunden handlar Stockholms framgångar om stockholmarnas förmåga att växa och utvecklas. Det handlar om stockholmarens nyfikenhet, kreativitet och vilja att skapa något bestående för sig och de sina. Men det handlar också om en stad som genom gemensamma lösningar låter människor vara starka och självständiga individer. I en storstad, mer än i många andra miljöer, är vi beroende av varandra. Vi är beroende av ett samhälle som fungerar.

Det är när staden är tillräckligt stark för att fungera väl som alla kan få en tillräckligt bra kunskapsgrund för att kunna få ett arbete.

Det är när det investeras tillräckligt i vår gemensamma infrastruktur som det är möjligt att kunna röra sig fritt och komma till sitt arbete. Det är när vi tillsammans investerar tillräckligt i välfärd som det finns en värdig äldreomsorg där även äldre ges en chans att leva sitt liv efter egna önskemål. I Stockholm finns resurserna och förutsättningarna att erbjuda alla människor en välfungerande välfärd. Att staden klarar att leverera välfärd av hög kvalitet är avgörande för vardagen. Barnens skola, omsorgen om våra äldre och möjligheten till en bostad är exempel där en väl fungerande stad är nödvändigheter för att skapa ett samhälle med stor individuell frihet.

I dagens Stockholm lever hoppet om, och bilden av, den ljusnande framtiden parallellt med ett växande utanförskap, sjunkande kunskapsresultat och ökande arbetslöshet. I stora delar av staden växer en generation upp där möjligheten till jobb känns alltför avlägsen. Ungdomsarbetslösheten i Stockholm har fördubblats de senaste fem åren. Under de samma period har det varit ”normalt” att var åttonde elev lämnar grundskolan utan behörighet till gymnasiet. Mer än 1000 elever lämnar varje år Stockholms grundskolor utan att kunna ta sig vidare till nationella gymnasieprogram. Möjligheten till bostad, jobb och bra utbildning är exempel på viktiga framgångsfaktorer för Stockholm. Det är också bland annat på dessa områden vi ser hur Stockholm idag som blir alltmer tudelat. Med tudelningen följer missade möjligheter. Barn som aldrig får chansen att nå sin fulla potential, ungdomar som inte får en fast fot på arbetsmarknaden och unga vuxna som aldrig får den där första egna bostaden begränsar möjligheterna inte bara för individer utan också för Stockholms framtid. Ett tudelat Stockholm är ett Stockholm med missade möjligheter.

Stockholm kan bättre än så. I takt med att såväl lokal som nationell politik lagt allt fokus på sänkta skatter och privatiseringar har förutsättningar för skola, bostäder och jobb försämrats. Det är en politik som i slutändan inte har fungerat och inte har levererat. Det är dags för en nystart för fler jobb, fler bostäder och högre resultat i skolan. Det är dags för en nystart för Stockholm.

I Socialdemokraternas förslag till budget för Stockholm 2014 visar vi på en alternativ politik för Stockholm, en politik där investeringar i utbildning och jobb ger möjligheter för fler. En sammanhållen och fungerande stad där det inte bara talas om fler bostäder utan också byggs fler bostäder. En nystart för Stockholm kräver mindre tal om goda resultat och mer leverans av goda resultat. I detta förslag redovisar vi den nystart för Stockholm vi vill se för Stockholm och de medel vi vill använda för ett Stockholm där fler arbetar, där bostadsbristen minskar och där resultaten i skolorna ökar.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Stadens verksamhet vänder sig till alla medborgare och ska utformas i dialog med stadens medborgare. Det sker genom allmänna val, men måste också ske i en ständig dialog med medborgare och brukare. En lokal närvaro och en decentraliserad organisation är det bästa sättet att skapa förutsättningar för det. Stadsdelsnämnderna ska utvecklas och utgöra forum för den kommunala demokratin.

Kommunfullmäktiges mål för verksamheten:

- En effektiv verksamhet av hög kvalitet ska bedrivas.
- Stadsdelsnämnden ska bidra till en levande och lokalt förankrad demokrati.

Stadsdelsnämnderna är en av stadens mest decentraliserade och lokalt närvarande verksamheter. Därmed är det naturligt att stadsdelsnämnderna i sin verksamhet särskilt ska arbeta med att fördjupa demokratin, uppmuntra engagemang och skapa fora för dialog med medborgarna kring stadens uppgifter och åtaganden. Stadsdelsnämnderna ska utvecklas för att utgöra en reell kraft och kunna vara ett trovärdigt forum för demokratisk dialog mellan staden och dess medborgare. Stadsdelsnämnderna ska samverka med valnämnden i arbetet med att öka valdeltagandet i områden med historiskt lågt deltagande. Stadsdelsnämnderna uppmanas hitta samverkansformer för att effektivisera verksamheten och höja kvaliteten.

För att höja valdeltagandet ska valnämnden organisera röstandet så att avståndet för att delta i valet minskar. En insats som bör prövas 2014 är mobila vallokaler. Information om valet på främmande språk bör utökas så att ingen avstår val av bristande kunskaper.

Stadsdelsnämndens mål för verksamhetsområdet:

- Bidra till insatser för ökat valdeltagande i Skärholmen.
- Utökad information om valet på främmande språk.
- Tydlig skyltning av vallokaler
- Handikappanpassade vallokaler
- Öka intresset för demokratifrågor

Socialdemokraterna föreslår att de förvaltningar i staden som arbetar med frågor av intresse och av vikt för medborgare i Skärholmen, men som inte stadsdelsnämnden styr över, bjuds in till våra öppna möten på stadsdelsnämnden. Skärholmen ska också fortsätta med och även utveckla dialogforum. Detta kan med fördel ske i samarbete med de bostadsföretag som finns inom stadsdelen.

Förskoleverksamhet

Vi vet att individer formas tidigt. Förskolans kvalitet och verksamhet påverkar i allra högsta grad framtiden för Stockholms barn. En bra förskola kan göra skillnad för barnets språkutveckling, inte bara medan det går på förskolan utan resten av det barnets liv. En bra förskola gör skillnad, om det råder det ingen tvekan. I förskolan formar vi framtiden, och Stockholm har inte råd att spela bort framtiden. Socialdemokraterna föreslår därför en politik som tar sin grund redan i det tidiga lärandet och barnens tidiga utveckling.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Alla Skärholmens förskolor ska vara bra förskolor med barnens kunskap och utveckling i fokus
- Skärholmens förskolor ska vara en stimulerande miljö där barn och personal trivs och utvecklas

Stadsdelsnämndens mål för verksamheten

- En förskola för språkutveckling och kunskap
- En förskola som ger förutsättningar för ett modernt arbetsliv
- Barnomsorg på obekvämlig arbetstid och nattis
- En förskola nära dig
- En förskola för lek och rörelse

Särskilda uppdrag 2014

- Skärholmens förskolor ska hålla målet om 14 barn i småbarnsgrupper och 18 barn i syskongrupper. Stadsdelsnämnden ska regelbundet avrapportera måluppfyllelse i detta avseende och visa vilka åtgärder som vidtas för att klara garantin.
- Ta fram en handlingsplan för att öka andelen förskollärare i verksamheten. 50 % av personalen ska vara utbildade förskolelärare.
- Tillsammans med utbildningsnämnden genomföra en särskild satsning för personal på förskolor som inte har pedagogisk utbildning men som vill studera vidare till förskolelärare.
- Fortsätta satsningen på barns språkutveckling
- Öka tillgången till barnomsorg på obekvämlig arbetstid från och med hösten 2014.
- Genomföra en kartläggning av samtliga förskolors utemiljöer (även privata)

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Stockholms barn och ungdomar är stadens framtid. Det ska synas också i stadens verksamheter. Barn och unga är en tillgång och en möjlighet som staden måste investera i. Det är när man genom ett rikt utbud med stora möjligheter och utmaningar möjliggör utveckling hos individen som samhället gemensamt växer. Ingenstans är det tydligare än när det gäller just barn och unga. Stockholm ska vara den bästa staden för våra barn att växa upp till.

Stadens rika kulturliv ska vara tillgängligt för alla och kunna både upplevas och skapas i medborgarens egen närhet. Det handlar om allas rätt till att ta del av kulturen och odla sin egen kreativitet och bidra till att utveckla den egna stadsdelens själ, identitet och berättelse.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Ungdomars inflytande över den egna vardagen ska öka.
- Alla barn i Stockholm som vill ska få åka på kollo.
- Alla stadsdelsnämnder ska erbjuda barn och unga en bred fritidsverksamhet för olika åldrar, behov och intressen.
- De lokala mötesplatserna för och utbudet av kulturell verksamhet ska utvecklas.
- Samarbetet mellan det lokala kultur- och föreningslivet, skolorna och företagen ska öka

Stadsdelsnämndens mål för verksamheten

- Minska ojämlikheten i kulturellt kapital
- Kulturen närmare medborgarna
- Fler kreativa platser och rum för både den medborgardrivna och den professionella kulturen.
- Ideell 0-taxeuoplåtelse av lokaler
- En utökad samverkan med det lokala kulturlivet.
- En utökad samverkan med Ungdomsrådet

Särskilda uppdrag 2014:

- Fritidsverksamheter ska sträva till barn och ungdomars egenorganisering och erbjuda ett brett utbud av aktiviteter.
- Stadsdelsnämnden ska i samverkan arbeta fram ett koncept för träffpunkter för äldre ungdomar vid viktigare knypunkter.
- Rusta upp parklekar och arbeta fram ett program för lekparkar med syfte att förbättra underhållet och öka antalet temalekparkar.

- Träffpunkter som ökar möjligheterna bland äldre till aktivitet och delaktighet ska utvecklas.
- Stadsdelen ska i samverkan med andra förvaltningar bidra till ett ökat utbud av samlingslokaler.

1

Äldreomsorg

Äldreomsorgen ska garantera trygghet i vardagen. Genom en hög kvalitet på tjänsterna kan den äldre så långt möjligt upprätthålla sitt sätt att leva även när fysiken sätter begränsningar. Stockholm ska vara en stad som ser äldre som en tillgång och därför fokuserar på möjligheter mer än begränsningar. Äldreomsorgen ska präglas av ett arbetssätt som kännetecknas av respekt för individen.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Verksamheten ska bedrivas så att äldre människor kan känna trygghet och inflytande i vardagen.
- Valmöjligheten när det gäller innehållet i de tjänster som erbjuds ska öka.

Stadsdelsnämndens mål för verksamhetsområdet:

- Ordning och reda i äldreomsorgen – individuella planer för alla
- Utbildad personal - även i privat hemtjänst
- Trygghet och kvalitet i omsorgen
- Avveckla mormorslotteriet*
- Det ska finnas personal för tid till omsorg – utbilda arbetslösa ungdomar
- Äldre ska ha inflytande över sin egen omsorg
- Möjlighet att välja sitt boende – återinföra serviceboenden
- Fler skolor ska bli tillgängliga för ”äldrelunch” till rimliga priser
- Fortsatt träffar med Äldrerådet.
- Fixartjänst för de över 67 år.
- 2 tim. hemtjänst med enklare biståndsbedömning.

*Systemet med att lotta ut de som inte gjort ett val i äldreomsorgen är ovärdigt och förenat med sämre kvalitet för den enskilde. Ersättningen och den restid som ofta uppstår för fler mindre aktörer i systemet leder till sämre kvalitet. Beslutet av stora aktörer, exempelvis HSB-omsorg, att dra sig ur systemet illustrerade detta tydligt. Det sättet som är rimligt att framöver hantera icke-val är att kommunen ansvarar för utförandet. Stockholm bör därför snarast övergå till en sådan ordning.

Särskilda uppdrag 2014:

- Utvärdera om den tid med hemtjänsten som den enskilde får motsvarar biståndsbedömningen och de äldres behov.
- Tillsammans med Äldrenämnden arbeta fram ett förslag för hur en förenklad biståndsbedömning inom i första hand hemtjänsten kan öka inflytande och valmöjligheten för Stockholms äldre.
- Tillsammans med Äldrenämnden arbeta fram nya riktlinjer för biståndsbedömning av vård- och omsorgsboenden och servicehus med utgångspunkt i att de äldres egna behov och upplevelser av sin egen trygghet ska vara vägledande. Dessa riktlinjer bör vidare ta sin utgångspunkt i att staden bör kartlägga det reella behovet av äldreboenden framöver och det ekonomiskt och mänskligt ofördelaktiga i en större mängd tomställda äldrebostäder.
- Tillsammans med Micasa och Äldrenämnden inom ramen för ett utökat investeringsprogram arbeta fram ett program för upprustning och tillgänglighet på stadens äldreboenden så att de uppfyller arbetsmiljökraven.
- Införa och tillämpa en policy för minimibemanning inom äldreomsorgsverksamheten. Policyn ska också inkludera krav på personalens utbildningsnivå.
- Erbjuder personal god arbetsmiljö och utvecklingsmöjligheter så att personalkontinuiteten garanteras.
- Delta i äldrenämndens arbete med att utforma tydliga kvalitetskriterier som innefattar så väl brukarupplevelser som professionella bedömningar och andra nyckeltal för äldreomsorgen.
- Garantera bra omsorg, kvalitet i verksamheten och valmöjlighet genom att upphandla enligt LOU och i egen regi bedriva hemtjänst.

De tio punkter som bör vara styrande för upphandling av hemtjänst och äldreboende enligt LOU är:

- Tydliga bemanningsregler såväl för upphandlad som egen verksamhet
- Trygghet i anställningen genom kollektivavtalsliknande anställningsvillkor och Vita jobb-satsningar
- Annan beslutsprocess kring tilldelning
- Tidigare erfarenheter av entreprenörer ska vägas in i upphandlingsbeslut
- Upphandlingar ska alltid vägas mot egen-regi-drift

- Lösningar som baseras på intraprenader och social ekonomi ska prövas i samband med upphandling.
- Full insyn – ekonomiskt och verksamhetsmässigt.
- Förnyelsekansliet ersätts av ett kvalitetskansli som skärper tillsynsarbetet
- Skydd för så kallade whistleblowers
- Förbättrad information till brukarna innan val

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Ett modernt och rättvist Stockholm ger personer med funktionsnedsättning möjligheten att leva ett självständigt liv. Tillgängligheten och delaktigheten i samhället ska öka, då de är viktiga grundstenar för ett värdigt och aktivt liv. Det är ett gemensamt ansvar att bekämpa alla former av diskriminering. Brukarinflytandet ska stärkas. Ekonomi ska inte vara ett hinder för den enskilde.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Alla ska ha möjlighet till arbete eller daglig sysselsättning.
- Alla ska ha möjlighet till eget boende.
- Det ska vara möjligt att bosätta sig var man vill i Stockholm, oavsett funktionsförmåga.
- Kvalitet i all omsorg ska säkras.
-

Stadsdelsnämndens mål för verksamhetsområdet:

- Individens behov och integritet ska vara i fokus vid bedömning av ledsagarservice
- Samlingslokaler ska vara utformade med tanke på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning
- Träffpunkter för ungdomar till aktivitet och delaktighet i samhället ska öka
- Vid ny-/ombyggnad ska stadsdelen alltid ge synpunkter på möjligheten att öka andelen gruppboende
- Fortsatt träffar med funktionshinderrådet

Särskilda uppdrag 2014:

- Tillgänglighetsarbetet inom det lokala handels- och serviceutbudet ska stimuleras.
- Samverkan med funktionshinderorganisationerna ska stärkas.
- Intensifiera arbetet med att förebygga och bekämpa diskriminering av personer med funktionsnedsättning, såväl i arbetslivet som i det privata och offentliga.

- Meningsfull och individuellt anpassad daglig verksamhet för barn och unga med funktionsnedsättning ska erbjudas.
- Privatiseringen av ledsagarservice och dess konsekvenser måste utredas och utvärderas.

Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Individ- och familjeomsorgens mål är att stödja och stärka Stockholms familjer. Alla barn har rätt till en trygg och säker uppväxt. Under flera år har verksamhetsområdet varit hårt ekonomiskt pressat vilket riskerar att drabba det förebyggande arbetet. Stadsdelsnämnderna vittnar om tuffa utmaningar som en följd av underfinansiering och avsaknaden av långsiktig planering. Individ- och familjeomsorgen i Stockholm ska präglas av långsiktig planering och de stockholmare som kommer i kontakt med individ- och familjeomsorgen ska känna sig väl bemötta och trygga.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Arbetet skall vara förebyggande, kontinuerligt och långsiktigt.
- Brukar- och medborgarinflytandet ska öka i alla verksamheter.
- Kommunal verksamhet ska bidra till att utjämna skillnaderna i barns uppväxtvillkor.
- Barn och unga som lever i riskzonen, och deras familjer, ska tidigt uppmärksammas. I samverkan med andra aktörer ska dessa vid behov erbjudas tidiga insatser.
-

Stadsdelsnämndens mål för verksamhetsområdet:

- Verka för att när nya arbetsuppgifter läggs på stadsdelarnas socialtjänst ska det tillföras ekonomiska resurser
- Kontinuerlig uppföljning av vräkningar och vräkningsförebyggande åtgärder
- Tidiga insatser för barn/ungdom i ”riskzonen”
- Snabba insatser för flickor och pojkar gällande sexuell hälsa och hedersproblematik
- Kontinuerlig uppföljning av ungdomar som hoppar av grundskolan eller ungdomar som inte fortsätter till gymnasieutbildning
- Samverkan jobbtorg-socialtjänst

Särskilda uppdrag 2014:

- Barnperspektivet i det sociala arbetet ska utvecklas

- Samverkan med polis, rättsvårdande myndigheter, psykiatri och beroendevård ska öka.
- Utred möjligheterna att hjälpa personer som bor hos Stiftelsen hotellhem och som har små hyresskulder som hindrar egna hyreskontrakt.

Stadsmiljöverksamhet

Vi vill att Stockholm ska vara en stad där det är tryggt och enkelt att röra sig. Vi vill att Stockholm ska vara en stad där en hållbar livsstil är en reell möjlighet för alla stockholmare, där parker och torg är rena och trivsamma för alla stockholmare och i hela staden.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Stockholm ska vara en stad där människor kan röra sig fritt, oavsett trafikslag, oavsett funktionsnedsättning och oavsett årstid.
- Stockholmare ska känna sig trygga i stadens parker.
- Stockholms stadsmiljö ska främja stockholmarnas hälsa.
- Stockholms stadsmiljöer ska vara attraktiva och trygga, och bidra till livskvaliteten i alla stadsdelar.

Stadsdelsnämndens mål för verksamhetsområdet

- Se till att den parkstädning vi betalar för blir korrekt utförd
- Se till att den snöplogning vi betalar för blir korrekt utförd
- Våra centrum ska vara välstädade
- Alltid följa upp att våra miljöer är handikappanpassade
- Byta lampor i gatubelysning och på parkvägar när så behövs
- Snabbhet i kommunikation med de förvaltningar i Stockholm som ansvarar för den miljö, trafikfrågor och annat som inte stadsdelsnämnden ansvarar för
-

Särskilda uppdrag 2014:

- Stadsdelsnämnden ska utarbeta strategier för stadsdelens offentliga rum med särskilt fokus på parker och torg.
- Stadsdelsnämnden ska kraftfullt verka för att bostadsbyggandet tar fart och ekonomi skapas för att lösa de infrastrukturella ekonomiska problemen. Problem som hindrar byggandet i enlighet med det sedan länge fastställda områdesprogrammet.

- Använda modern teknik för att förenkla anmälan till stadens myndigheter om företeelser som inte fungerar, eller kan förbättras.

Flyktingmottagande

Alla flyktingar som kommer till Stockholm ska erbjudas möjligheter att inkluderas i samhället genom en kvalitativ introduktion, ett bra boende och god språkundervisning. En del i det kan vara att utveckla ett mentorsprogram för nyanlända flyktingar. Det är viktigt att alla stadsdelar tar ansvar för flyktingmottagandet. De stadsdelar som tar ett extra stort ansvar bör rimligtvis också få ökat stöd. Barnperspektivet måste alltid uppmärksammas, stöd till föräldrar, bra skolundervisning och fritidsverksamhet är viktiga faktorer i ett barns välbefinnande och utveckling.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Introduktionen ska utgå från individuella förutsättningar och leda till en god integration i samhället.

Stadsdelsnämndens mål för verksamhetsområdet:

- Se till att om stadsdelen har nyanlända flyktingar att dessa snabbt genom förvaltningen får introduktion i samhället
- Att ensamkommande flyktingbarn snabbt får komma in på utbildning samt kontaktpersoner

Särskilda uppdrag 2014:

- På försök starta ett mentorsprogram inom flyktingmottagandet

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd är en del av samhällets trygghetssystem, ett yttersta skyddsnät vid tillfälliga försörjningsproblem. Orsakerna till den enskildes försörjningsproblem varierar, alltifrån arbetslöshet, sjukdom till överskuldssatthet.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Behovet av ekonomiskt bistånd ska minska.
- Alla som söker ekonomiskt bistånd ska behandlas likvärdigt.
- Antalet arbetslösa med ekonomiskt bistånd ska minska genom att fler får ett arbete.

Stadsdelsnämndens mål för verksamhetsområdet:

- Stärka socialtjänstens arbete
- Inkludera SL-kort i normen för ekonomiskt bistånd till jobbsökande
- I familjer på gränsen till ekonomiskt bistånd bör hänsyn tas till barnens kulturella aktiviteter så som idrott- musik- och annan utövning när det gäller bidrag till detta.

Särskilda uppdrag 2014:

- Utarbeta former för att alla som söker ekonomiskt bistånd ska behandlas likvärdigt.
- Utveckla det förebyggande arbetet i stadsdelsnämnderna för att behovet av ekonomiskt bistånd ska minska.
- Särskilt medverka till att personer med försörjningsstöd på grund av arbetslöshet kan bidra i satsningen jobb i stället för bidrag.

Arbetsmarknadsåtgärder

Arbetslösa både vill och kan ta ansvar för sin egen försörjning, men när det är svårt att ta sig in, eller tillbaka på arbetsmarknaden så ska staden finnas som stöd. Vägen tillbaka till egen ekonomisk försörjning ska utgå ifrån den enskildes förutsättningar. All den kunskap och vilja till arbete som finns hos de stockholmare som idag står utanför arbetsmarknaden måste tas tillvara.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

- Fler stockholmare som idag lever på försörjningsstöd ska få ett jobb
- Samverkan mellan olika aktörer på arbetsmarknaden ska stärkas
- Inga unga arbetslösa stockholmare ska stå utan aktiva insatser

Stadsdelsnämndens mål för verksamhetsområdet:

- De som saknar gymnasieutbildning ska erbjudas utbildningsinsatser
- Uppföljning av om jobbtorget metoder är den bästa insatsen för den enskilde och om verksamheten är effektiv
- Större satsningar på sommar-/lovjobb

Särskilt uppdrag 2014:

- Stärka samverkan med Jobbtorgen, arbetsförmedlingen, försäkringskassan, socialtjänst, flyktingintroduktion och vuxenutbildning.
- Administrera den verksamhet där flera av stadsdelsnämndernas verksamhetsområden inom ramen för satsningen jobb i stället för bidrag ska erbjuda visstidsanställningar, enligt ovan.

Bilaga 3: Förslag till beslut, Miljöpartiet

Skärholmens Stadsdelsnämnd   torsdagen den 12
december 2013

Rebwar Hassan (MP)
Anders Lindell (MP) m.fl.

Verksamhetsplan Skärholmen stadsdelsnämnd 2014
Dnr: 1.1./923-2013

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden beslutar att

1. Stadsdelsnämnden beslutar att delvis fastställa budget för år 2014.
2. Omslutningsförändringar om 72,5 mkr fastställs.
3. Resultatenheter fastställs enligt bilaga.
4. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.
5. Verka för att arbetet med förbifarten stoppas och att resurserna till motorleden, i stället används till utbyggnad av kollektivtrafik.
6. Verka för att Spårväg syd ska högprioriteras och att arbetet påbörjas snarast.
7. Verka för att bygga bostäder kring Skärholmsvägen.
8. En samhällsinformatör ska anställas i stadsdelen med syfte att öka det demokratiska deltagandet.
9. 50 procent av livsmedlen i skolmaten ska vara ekologiska år 2015 och att det ska finnas tillagningskök på förskolorna.
10. Ska finnas konsumentrådgivning och lägga extra vikt vid information om etisk och miljömässig konsumtion.
11. Samt därutöver anföra följande

Vi miljöpartister i nämnden tackar stadsdelsförvaltningens tjänstemän och alla medarbetare i stadsdelens verksamheter för deras goda arbete och att stadsdelen klarar sig förhållandevis bra trots nedskärningar i nämndens kärnverksamheter.

Majoritetens förslag till verksamhetsplan och budget för år 2014 saknar tillräckliga medel för att kunna erbjuda stockholmarna en fullgod samhällsservice. I Miljöpartiets budgetförslag i kommunfullmäktige finns 646,9 Mkr mer än i den moderatledda majoritetens budget för stadsdelarna. Av det är 215 Mkr resurser som förs över från Arbetsmarknadsnämnden till Arbetsmarknadsåtgärder i stadsdelsnämnderna. Detta skulle för 2014 betyda 46 Mkr mer för Skärholmens stadsdelsnämnd än i det nu liggande förslaget Miljöpartiets förslag till budget skulle innebära en högre grundläggande service till medborgarna och en större trygghet och kontinuitet i verksamheterna för både brukare och personal. Miljöpartiets indikatorer styr också stadens verksamheter i en grönare riktning. Alla utförare av välfärd ska ha som främsta motiv att bedriva en högkvalitativ verksamhet - inte att dela ut vinst - och drivas av ett socialt och samhälleligt engagemang.

Idag bedrivs många nödvändiga och grundläggande kommunala verksamheter i projektform, bland annat arbete för kvinnofrid och missbruksförebyggande arbete. De mest lyckade och angelägna projekten bör efter projektidens slut omvandlas till ordinarie verksamhet.

Skärholmen är en fantastisk stadsdel att bo och leva i. Närheten till grönska och vatten och blandningen av människor med olika bakgrund skapar gränslösa möjligheter. Skärholmen ska vara en modern, mänsklig och miljövänlig stadsdel. Det ska vara lätt att leva klimatsmart och miljövänligt. En grön omställning i Skärholmen skapar fler jobb och företag, säkrar vår välfärd och visar ledarskap i miljöfrågorna. Levande demokrati, mångfald och lika rättigheter skapar en modern stadsdel där alla människor får livskvalitet och nya livschanser.

Demokratin stärks och fler människor involveras i utvecklingen av Skärholmen. I ett grönt Skärholmen ska medmänskliga faktorer och lika rätt värnas, särskilda ansträngningar ska göras för att se till barns rättigheter. Medborgarna i skärholmen ska ha goda möjligheter att vara upplysta konsumenter som gör medvetna val och använder sin konsumentmakt för att bidra till en grönare stadsdel. Stockholmarna ska ges mer inflytande genom direktval till stadsdelsnämnderna. Direktvalda representanter ökar kontakten mellan stockholmare och politiker och ger lokal representativitet.

Samhällsinformatörer ska anställas i stadsdelar med lågt valdeltagande i syfte att öka det demokratiska deltagandet.

För att staden ska kunna nå högt satta klimatmål, målen i miljöprogrammet och vattenprogrammet samt bidra till att uppnå Sveriges miljö kvalitetsmål behöver miljö- och klimatkompetensen stärkas på stadsdelsförvaltningarna. Stadsdelen ska i samverkan med områdets invånare, företag och föreningar förbättra den lokala boende- och stadsmiljön samt öka medvetenheten och engagemanget för miljö- och klimatfrågor.

Stadsdelen ska prioritera arbetet med energirådgivning inom förvaltningens egna verksamheter samt mot företag och hushåll. Stadsdelens verksamheter ska i största möjliga utsträckning tillgodose sina bilbehov via bilpooler. Ambitionen måste vara att Stockholm ska vara ledande i Sverige när det gäller att hushålla med energi och investera i förnyelsebara energikällor. Vid byggplaner ska staden arbeta för ett medborgarinflytande som sträcker sig över kraven i Plan- och bygglagen. Metoder ska utvecklas för att fånga upp grupper som aldrig kommer till tals i stadsbyggnadsrelaterade frågor. Barnperspektivet ska in i stadsplaneringen och metoder för att inkludera barn och deras tankar i stadsplaneringen ska utvecklas.

Arbetet med policy för upphandling bör vidareutvecklas, särskilt med fokus på förfrågningsunderlagens kvalitet, miljökrav samt med tydliga och uppföljningsbara antidiskrimineringsklausuler. Ett av de miljökrav som ska ställas är att inga dubbdäck får användas av dem som utför transporter. Staden ska också säkerställa att leverantörer inte flyttar vinster till så kallade skatteparadis för att undkomma skatt.

Satsningar på inköp och servering av ekologiska och närproducerade livsmedel ska göras. Andelen ekologiska livsmedel ska vara 50 procent år 2015. Hotade fiskarter ska inte serveras på förskolor, skolor och äldreboenden. Alla stadens verksamheter ska minska sin köttkonsumtion, exempelvis genom att införa en vegetarisk dag i veckan på sina matsedlar. De totala inköpen av kött till stadens förskolor och skolor ska minska med 20 procent för år 2014 jämfört med år 2011.

Genom internationaliseringen har frågan om hur olika produkter påverkar stockholmarna som konsumenter blivit än mer aktuell. Många undrar exempelvis hur de ska göra med pensionen, vilket elbolag de ska välja och många vill kunna utnyttja sin konsumentmakt. Satsningar på konsumentvägledningen ska öka.

Stadsdelen ska bedriva ett offensivt arbete mot diskriminering. Den diskrimineringsklausul som Miljöpartiet tidigare var med och införde ska återinföras. Föreningar som diskriminerar ska på samma sätt som företag veta att de riskerar att förlora sina bidrag. Stadsdelen ska tydligt prioritera arbetet med att säkerställa att ingen diskrimineras, exempelvis genom antidiskrimineringstester och kontinuerlig utbildning för alla anställda och politiker.

Arbetet för att den fysiska tillgängligheten i stadsdelen ska öka och attityderna till människor med funktionshinder måste förbättras. En viktig del i en god arbetsmiljö är att det finns ett bra, strukturerat sätt att hantera kränkningar, trakasserier och mobbning på arbetsplatsen samt att stadsdelsnämnden prioriterar detta arbete ytterligare.

Bostad

När det gäller byggplaner ska staden arbeta för ett medborgarinflytande som sträcker sig längre än de krav som ställs inom Plan- och bygglagens ramar. Att inkludera fler medborgare i framtidens Stockholm är resurskrävande men resulterar i att fler lokala aspekter uppmärksammas och tas med i planarbetet. En planprocess ska alltid föregås av en medborgardialog. På så sätt ges invånare möjlighet att redan i ett tidigt skede få delta i planprocessen. Synpunkter från stadsdelsnämnder och organisationer ska beaktas. I områden och stadsdelar med många människor med annan etnisk bakgrund än svensk måste stadsbyggnadskontoret använda sig av översättare och tolkar. Metoder för att fånga upp grupper som aldrig kommer till tals när det gäller stadsbyggnadsrelaterade frågor måste också utvecklas.

Barnperspektivet ska in i stadsplaneringen och metoder för att inkludera barn och deras tankar i stadsplaneringen ska utvecklas.

Hänsyn ska tas till barns och ungdomars behov av lek och idrott och mark för idrottsändamål ska tidigt reserveras. Barnperspektivet är viktigt också när det gäller personer och familjer med osäker bostadssituation. Barnfamiljer ska inte vräkas från sina hem.

Förskola

Barngruppernas storlek ska minska till högst 14 barn i småbarnsgrupperna och 18 barn i storbarnsgrupperna. Antal barn per vuxen i förskolan ska minska. Dessutom är det viktigt att hålla nere förskoleenheternas storlek. Förskolan har en unik möjlighet att motverka bevästandet av stereotypa könsnormer, heteronormativitet och rasism. Alla förskolor ska ha personal med genuspedagogisk utbildning. Förskolan ska ha ett interkulturellt förhållningssätt, vilket innebär att varje pedagog ser alla språk och kulturella perspektiv som viktiga. Alla barn ska garanteras stöd så att de ges samma möjlighet att utveckla kulturell identitet samt förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt eller sina modersmål.

Skadliga kemikalier som finns i förskolan ska fasas ut. Barn är särskilt utsatta och känsliga för farliga kemikalier. Endast produkter som är säkra ska användas – barnperspektivet och försiktighetsprincipen måste gälla. Inköp av varor med potentiellt skadliga ämnen ska helt undvikas. Stockholm ska ha som mål att samtliga kommunala förskolor ska vara miljödiplomerade och fria från gifter senast 2021.

Rutiner ska finnas för att tidigt upptäcka barn som riskerar att fara illa. Det kan röra sig om barn till missbrukande föräldrar, barn till psykiskt funktionsnedsatta eller barn som far illa på grund av föräldrars olika problem. Det behövs mer tidiga och förebyggande insatser. Miljöpartiet stärker i sitt budgetförslag den sociala barn- och ungdomsvården i stadsdelsnämnderna med 70 Mnkr, och ökar även tillgången på missbruksvård

Äldreomsorg

Miljöpartiet satsar mest av alla partier i kommunfullmäktige på äldreomsorgen, ungefär en kvarts miljard mer jämfört med förra årets budget eller 165,8 Mnkr mer än alliansen för 2014. Biståndsbedömningen ska göras generösare, idag nekas gamla plats på servicehus trots att det finns tomma platser.

Det finns en ökad efterfrågan på kategoriboenden, exempelvis med inriktning på kultur, språk och hbt. Önskemål att starta äldreboenden som sociala företag ska bejakas. Maten som serveras inom äldreomsorgen ska vara vällagad, hälsosam och god, helst lokalt tillagad och ekologisk. Social gemenskap vid måltider är viktigt, till exempel bör matlag erbjudas. Det ska i varje stadsdel finnas kommunala alternativ, både när det gäller hemtjänst och äldreboende, eftersom det för många är en viktig del av valfriheten att kunna välja detta.

Arbetet inom äldreomsorgen och omsorgen för människor med funktionsnedsättningar är fysiskt och psykiskt tungt och många orkar inte arbeta fram till pensionen. Staden ska utreda en riktad arbetsförkortning för personal i äldre- och funktionshinderomsorg.

Trafik

Stadsdelsnämnderna ansvarar för de delar av cykelnätet som ligger på parkmark, för viktiga delar av gångvägnätet i parkmark samt har huvudansvaret för den lokala gatumiljön¹. Den ansvarar också till en del för snöröjning.

Trafikplaneringen i Stockholm idag gynnar män mer än kvinnor, eftersom män i högre utsträckning har och kör bil. Om trafikplaneringen istället skulle ha sin utgångspunkt i kvinnors resande skulle det innebära mer kollektivtrafik och större satsningar på gång- och cykelstråk. Detta skulle leda till mindre miljöpåverkan, både för klimat och för lokalmiljö. Staden behöver göra en analys av hur snedfördelningen ser ut och vidta åtgärder så att trafikplaneringen i högre grad utgår från kvinnors resande, eftersom deras resor som grupp bättre gynnar miljön och en attraktiv stad.

Bilaga 4: Förslag till beslut, Vänsterpartiet**Skärholmens stadsdelsnämnd**

2013-12-12

Ärende

Verksamhetsplan 2013

Rudy Espinoza (V)

Lorena Delgado (V)

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden avslår förvaltningens förslag till verksamhetsplan för 2014.
2. Förvaltningen får återkomma med ett nytt förslag enligt vänsterpartiets reservation i fullmäktige och vad som framförs i denna reservation.
3. Områdets möte med trygghetsråd fortsätts 2014.
4. Förvaltningen utträta en sammanställning av alla markanvisningar och byggprojekt som är aktuella i Skärholmens stadsdel.
5. En lokal äldreombudsman inrättas
6. I trygghets arbete skrivs Hyresgästföreningen och Nattvandrarerna som viktiga samverkanspartner
7. Rätt till heltid ska inbjudas till samtliga medarbetare
8. Medarbetareundersökningen följs upp med åtgärdsplaner som redovisas för nämnden
9. Förvaltningen får återkomma med utbildningsplan för förvaltningens personal om upphandling, beställning, utvärdering och uppföljning.
10. Förvaltningen får återkomma med förslag till hur ett fortsatt arbete med en utökad utvärdering och kvalitetssäkring ska vidare utvecklas.
11. Att kollektivavtal skall finnas i alla verksamheter som Stadsdelsnämnden ansvarar för även de som drivs i regi av andra utförare.

Vårt Stockholm

Ett Stockholm där allas röst väger lika. Behoven styr, inte plånboken. Unga röster hörs tydligt. Kvinnor och män har lika rätt. Alla skolor och all äldreomsorg är bra. Alla stadsdelar ska vara lika bra att växa upp i, leva, arbeta och åldras i. Allmännytta går före egennyttan. Rättvis fördelning av välfärden ger ett jämlikt, tillgängligt och hållbart Stockholm.

**Skärholmens
stadsdelsförvaltning**Bodholmsplan 2
Box 503, 127 26 Skärholmen
Telefon 08-508 24 002
Växel 08-508 24 000
emmy.martinsson@stockholm.se
stockholm.se

Vi bygger för alla stockholmare. En öppen, tillgänglig och kreativ stad där folk bor i samma område, oavsett inkomst och bakgrund. Minst 25 000 klimatsmarta hyresrätter till rimliga hyror. Hyresstopp i allmännyttan i två år, upprustning på boendes villkor och stopp för utförsäljning av hyresrätter. Ytterstaden ska vara lika central som innerstaden.

Riktigt bra välfärd utan vinstintresse. Barns lärande startar i förskolan. Skolan har höga, jämlika kunskapsresultat. Unga utbildar sig eller arbetar. Våld i nära relationer bekämpas. Sex timmars hemtjänst utan biståndsbedömning. Servicehus vid hög ålder. Kulturskolan blir billigare. Park- och lokalteater året runt. Fri entré till stadens muséer.

Klimat och miljö för framtiden. De stora klimatbovarna är mat, transporter och boende. Inga klimatgaser efter 2030. Förbifarten skrotas. Mer av spårtrafik, bussar, gångstråk och cykelbanor. Biltrafiken minskar. Målet är en bilfri innerstad. Gröna kilar värnas. Andel ekologisk mat ökar till minst 40 %. Vi samlar in 70 % biologiskt avfall 2018.

Solidarisk finansiering och hållbar resursanvändning. Skatten går till hållbar välfärd, inte vinstlöseri. Stopp för dogmatisk konkurrensutsättning. Vi handlar bara med företag som betalar skatt, har kollektivavtal, värnar mänskliga rättigheter och miljö. Anställda har bra arbetsmiljö, rätt till heltid, och makt på jobbet.

Vänsterpartiets budgetalternativ

Vi ökar den offentliga konsumtionen – det är klimatsmart, jämlikt och jämställt. Med 60 öre högre skatt än majoriteten får vi ökad välfärd i stadsdelsnämnderna med 563 mnkr, en stor skolsatsning i utbildningsnämnden med 522 mnkr, vuxenutbildning och kommunala ettåriga anställningar för långtidsarbetslösa 87 mnkr i arbetsmarknadsnämnden etc. och inte minst satsningar på kultur, socialtjänst, idrott, stadsbyggnad med mera i berörda facknämnder.

**Skärholmens
stadsdelsförvaltning**

Bodholmsplan 2
Box 503, 127 26 Skärholmen
Telefon 08-508 24 002
Växel 08-508 24 000
emmy.martinsson@stockholm.se
stockholm.se

Skärholmen stadsdelsnämnd

Med vänsterpartiets budget får Skärholmens stadsdelsnämnd 33.9 mnkr mer än den borgerliga budgeten från kommunfullmäktige. Ekonomiskt bistånd får eget anslag.

Staden centralt, inte stadsdelsnämnderna ska hålla buffert för oväntat högt försörjningsstöd. Vi behåller *Verksamhet för barn och ungdom* samt till *Kultur- och föreningsverksamhet*, och slår inte ihop till *Verksamhet för barn, fritid och kultur*. Vinsterna av effektiviseringar får vara kvar i verksamheten till högre kvalitet och inte minskad budget. Totalt handlar det om ca 175 mnkr.

Skärholmen Stadsdelsnämnd skulle vara en viktig länk i den demokratiska kedjan, med vår politik skulle vi ha en mer decentraliserad och lokaldemokratisk nämndorganisation. I uppgifter som bäst löses lokalt och som är betydelsefulla för medborgarna flyttas till stadsdelsnämnderna enligt en fyraårsplan. Syftet är att öka medborgarnas inflytande och den lokala demokratin. I planen vill vi börja med frågor som snöröjning och barmarksrenhållning av lokala gator, cykelbanor och trottoarer, belysning, lokala trafikföreskrifter, enkla bygglov, agenda 21, ansvar även för enskilda förskolor och ett större ansvar för bidrag till lokalt förenings- och kulturliv. Stadsdelsnämnderna bör få ett samordnande ansvar för stadsmiljön.

Vårt demokratiska krav är att det byggs mer hyresrätter, det allmännyttiga beståndet har halverats i Skärholmen stadsdelsområde och i stället blivit privatägda hyresrätter. Nybyggnationen utgörs främst av bostadsrätter. Hyran höjs ständigt, kommunala bolag överförs miljarder kronor i vinst till stads kassa medan vår bostads behov ökar, väntetid för att få en lägenhet ökar till 8 år i Skärholmen.

Kultur och föreningsverksamhet bör spela en viktigare roll för att minska klyftorna i staden. Medelinkomsten i Skärholmen är låg när jämförelser görs med staden i sin helhet, det skiljer 120 000 kronor. Det är inte i den nuvarande formen att få extra pengar eller ansöka dem genom vision söderort som verksamhet ska drivas. Skärholmens lopp, Skärholmens dag eller andra viktiga gemensamma aktiviteter ska vara en del av en långsiktig strategi för Skärholmen. Detta bör integreras med högre ambitioner att investera resurser för att göra Skärholmen en mer attraktiv stadsdel. Vi har budget och politisk vilja för att värna och bygga ut en levande kultur i förorter och skapa Skärholmens kulturcenter i samverkan med boende, bibliotek, skolor, föreningar, kulturarbetare. Där alla sociala grupper kan bli representerade och ha ett aktivt deltagande. Kultursekreterare inrättas med fullt sysselsättning till detta mål.

Vänsterpartiet satsar 150 mnkr i en historisk jämställdhets- och låglönesatsning som gynnar stora personalgrupper i stadsdelsnämnderna. Vi investerar i kortare arbetstid i äldreomsorgen. Vårdnadsbidraget förpassar vi till historien. Genus- och hbtq-perspektiv finns i all verksamhet. Vegetarisk mat är huvudalternativ en gång i veckan. Vi vill att maten ska lagas på plats i förskolor, boenden etc. Lokaler med fukt-/giftproblem/enkelt avhjälpna hinder ska åtgärdas.

Förskoleverksamhet

Vänsterpartiet satsar 10,1 mnkr mer i Skärholmen stadsdelsnämnden jämfört med kommunfullmäktige

- 2 % extra schablon (totalt 5 %), för att säkra löneökning och barngruppernas storlek
- Höjt socioekonomiskt tilläggsbelopp genom att gå tillbaka till 2006 års nivå

Vänsterpartiets mål för förskolan

- Förskolan ska ha ett demokratiskt och jämställt förhållningssätt
- Barns lärande ska stå i fokus i förskolan
- Språkutveckling och modersmålsstöd ska prioriteras
- Alla föräldrar ska kunna vara delaktiga i förskolans pedagogiska arbete

I förskolan läggs grunden för det livslånga lärandet, kunskap i svenska och språkutveckling för flerspråkiga. Finskspråkig förskola startas där det behövs. Romska barns möjlighet att bevara sitt modersmål ska särskilt uppmärksammas.

Läroplanens syn på kunskap och läroprocesser ska genomsyra förskolan, som ska arbeta aktivt med jämställdhet och miljöarbete. Resurser ska fördelas om så att alla förskolor kan arbeta enligt nationella läroplanen.

Barn ska få lära sig simma, cykla och åka skridskor och uppleva professionell kultur i förskolan. Öppettiden i förskolan ska kunna kombineras med heltidsarbete oavsett när det utförs. Det är en klassfråga. Där det behövs ska förskolan vara öppen hela sommaren. Barn med särskilda behov ska få fullgott stöd. Övergången till skolan ska fungera bra för alla barn.

Intresset för förskolan ska uppmuntras, där inskrivningen är lägre än i övriga staden. Vi ska ha en uppsökande verksamhet för att också gömda, papperslösa och asylsökande barn ska kunna gå i förskolan. Vi vill att alla barn ska kunna gå i förskolan 35 timmar per vecka. Småbarnsgrupper ska inte vara större än 14 (sikte på 12) och övriga grupper inte större än 18 barn (sikte på 16). Andra åldersindelningar ska inte betyda större grupper. God personaltäthet är viktigt. Rekrytering av förskollärare och vidareutbildning av barnskötare ska ha högsta prioritet. Förskollärare ska finnas på varje avdelning. Vikarier ska ha bra anställningsvillkor.

Barns behov av rörelse kräver bra planerade och tillräckligt stora förskolegårdar. Där gårdarna är små ska det vara nära till grönområden och lekparker. När nya förskolor planeras ska inomhus- och utomhusytan per barn redovisas. Institutionsliknande förskolor ska motverkas. Marknadshyror får inte ta resurser från det pedagogiska arbetet. Nya förskolor ska inte anvisas platser som blivit över och är dyra att bebygga, utan det ska vara en genomtänkt planering.

Verksamhet för barn och ungdom

Vänsterpartiet satsar 1,3 mnkr mer i Skärholmen stadsdelsnämnden jämfört med kommunfullmäktige

- Utbyggnad av öppen förskola, parklek, fritidsgård och ungdomsmottagning
- Mötesplatser för unga 18-24 år i ytterstaden
- Sänkta kolloavgifter med 20 %

Vänsterpartiets mål för verksamhet för barn och ungdom

- Öppna förskolor, parklekar och fritidsgårdar ska ha generösa öppettider
- Nära till icke-kommersiella, tillgängliga och jämställda mötesplatser
- Ungas inflytande över den egna vardagen ska förbättras

Skärholmens stadsdelsförvaltning

Bodholmsplan 2
Box 503, 127 26 Skärholmen
Telefon 08-508 24 002
Växel 08-508 24 000
emmy.martinsson@stockholm.se
stockholm.se

Öppna förskolor, parklekar och fritidsgårdar ska byggas ut och vara lika spännande för flickor som för pojkar och självklart tillgängliga för funktionsnedsatta. Arbetsformer utvecklas utifrån barns och ungas perspektiv. Ungdomsråd ska få egen budget. Kultur, rörelse och medbestämmande uppmuntras. På lov ska det finnas kostnadsfria aktiviteter.

Icke-kommersiella mötesplatser för unga 18-24 år behov startas där det finns sådana behov.

Information om kollo förbättras. Kolloavgiften sänks 20 % för att alla 9-16 år ska kunna åka. Kollo ska vara tillgängligt. Fullvärdiga ungdomsmottagningar startas i fler stadsdelar. Ungas psykiska hälsa och pojkar bör uppmärksammas på ungdomsmottagningarna, liksom hedersrelaterat förtryck och beroendeproblem. Personal ska ha adekvat utbildning, HBTQ-kompetens och kunskap om risk- och skyddsfaktorer. Föreningsbidrag kan sökas av barn- och ungdomsföreningar för att främja demokratiskt engagemang, jämställdhet och anti-diskriminering.

Kultur- och föreningsverksamhet

Vänsterpartiet satsar 1,2 mnkr mer i Skärholmen stadsdelsnämnden jämfört med kommunfullmäktige.

- Fler lokala kulturaktiviteter
- Kultursekreterare/-samordnare i alla stadsdelsnämnder
- Lokala kulturcentra/samverkan bibliotek i vissa förorter
- Höjda föreningsbidrag i vissa förorter

Vänsterpartiets mål för kultur- och föreningsverksamheten

- Kulturen och föreningslivet ska växa i förorterna
- Alla flickor och pojkar ska få uppleva och själva delta i skapande verksamhet
- Alla har lika rätt till kultur oavsett diskrimineringsgrund

Kulturen ska vara levande i hela staden. Vi har budget och politisk vilja för att värna och bygga ut en levande kultur i förorterna och skapa kulturcentra i samverkan med boende, bibliotek, skolor, föreningar, kulturarbetare etc. Förskolor, skolor och bibliotek samverkar för att uppmuntra läslust och kunskapsörst. Kultursekreterare inrättas i alla stadsdelsnämnder.

Vi uppmuntrar kulturkommittéer och liknande, med företrädare för föreningar och invånare, som ger bidrag till offentliga kulturaktiviteter. Fler föreningar ska kunna få bidrag. Alla bidrag ska fördelas jämställt. Föreningar som arbetar för jämställdhet ska kunna söka bidrag.

Det ska vara lätt att få kontakt med konsumentvägledare och konsumentarbetet ska öka engagemanget för rättvis handel.

Genom riktade insatser och förebyggande verksamhet ska unga informeras om rättigheter som konsumenter för att förebygga skuldsättning.

Äldreomsorg

Vänsterpartiet satsar 5,6 mnkr mer i Skärholmen stadsdelsnämnden jämför med kommunfullmäktige

- 2 % extra peng (totalt 5 %) i hemtjänst- ökad personaltäthet och generösare beslut
- 2 % höjd peng - ökad kvalitet i dagverksamhet.
- Mer förebyggande verksamhet - fixartjänst från 67 år med utökat uppdrag för källsortering samt fler öppna dagverksamheter

Vänsterpartiets mål för äldreomsorgen

- Behovet av äldreomsorg ska bedömas likvärdigt oavsett kön och andra diskrimineringsgrunder samt utifrån sammanvägda behov för individen
- Äldre ska kunna påverka sin vardag såväl hur hemtjänsttimmarna används som hur insatserna anpassas till individen i vård- och omsorgsboende
- Äldre ska ha rätt till äldreomsorg på sitt eget modersmål och med respekt för sina önskningar och behov

Äldres självbestämmande är vår utgångspunkt. Vi inför hemtjänst sex timmar per månad med förenklad biståndsbedömning. Äldre ska kunna påverka innehållet i hemtjänsten, vem som ger hjälp och hur den utförs. Bedömningen av rätt till servicehus ska bli mer generös, genom att tydliggöra att hög ålder och upplevd oro och ensamhet ska kunna räcka som bifallsgrund.

Vi ökar budgeten för att ge en värdig äldreomsorg, med generös handläggning, god personaltäthet, kontinuitet och kompetens. Hemtjänsten ska ha mer tid till insatser, till exempel utevistelse och matlagning. Guldkant ska finnas i hela äldreomsorgen. Vård- och omsorgsboenden ska ha sociala och kulturella aktiviteter för vars och ens behov och fysisk träning flera gånger i veckan. Allt som uppmuntrar matlust ska göras för att öka livskvaliteten.

Större delen av äldreomsorgen utförs oavlönat av anhöriga, främst kvinnor. Att gå ner i arbetstid för att vårda anhöriga är vare sig bra för samhällsekonomin, den egna ekonomin eller äldres självbestämmande.

Det bästa anhörigstödet är en äldreomsorg som alla är trygga med. Anhörigvårdare ska kunna få individanpassat stöd. Korttidsboende behövs som avlastning och mellanvård. Hemtjänst ska finnas på olika språk. Rätt till äldreomsorg på finska tillgodoses.

Medarbetare ska ha en god arbetsmiljö som gör att de orkar till 65 år och en rättvis lön. Vi satsar på rejält höjda löner, rätt till heltid och kortare arbetsdag med kompetensutveckling, träning och handledning på arbetstid. Personalen ska ha genus- och hbtq-kompetens.

Den geriatriska kompetensen ska öka hos undersköterskor och sjuksköterskor. Vi vill också införa en tillsynsfunktion över social omsorg (TÖS) som komplement till medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) respektive medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR).

Vår modell för äldreomsorg utan kommersiella intressen ger utförare utan vinstintresse goda möjligheter att verka. Skarpa uppföljningsmetoder ska motverka vanvård, fusk och andra brister. Ombud ska finnas för de äldre inför val av boende och kontroll av omvårdnad. Kommunal hemtjänst införs där det saknas. De som inte vill välja utförare beviljas kommunal omsorg. Anhörigråd och pensionärsråd ska ha god möjlighet att påverka äldres levnadsförhållanden.

Prövas i varje bostadsprojekt. Boendestödet utökas på kvällar, nätter och helger, och anpassas även till personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och ätstörningar. Betydligt fler måste få möjlighet till arbete och sysselsättning, exempelvis i sociala kooperativ.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättningar

Vänsterpartiet satsar 4,9 mnkr mer i skärholmens stadsdelsnämnd jämfört med kommunfullmäktige

- 2 % extra höjning av hemtjänstpeng/ledsagning (totalt 5 %) – ökad personaltäthet m.m.
- 1 % extra höjning schablon vuxen och barnboende, daglig verksamhet och korttidshem
- Möjlighet för 65–67-åringar att kunna fortsätta i daglig verksamhet

Vänsterpartiets mål för stöd och service för personer med funktionsnedsättning

- Flickor/kvinnor och pojkar/män, ska få omsorg, stöd och service av god kvalitet
- Bostad, stöd, daglig sysselsättning, fritid och arbete ska byggas ut
- Brukares självständighet, inflytande och delaktighet i samhället ska stärkas
- Alla som behöver socialtjänstens insatser ska snabbt få hjälp och stöd

Rätten till självbestämmande är utgångspunkt för att människor med funktionsnedsättningar ska kunna leva som andra. Många blir kraftigt begränsade i sin vardag när assistans ersätts med hemtjänst. Tillgång till ledsagning och kontaktperson ska öka och finnas oberoende av boendeform och stadsdel. Ledsgning under semester ska inte inskränkas. Personlig assistent som talar hemspråket ska kunna finnas. Fritiden ska förbättras för personer med utvecklingsstörning. Heminstruktörer för synskadade och hörselskadade ska ge tillräckligt stöd.

Bostadsbristen måste byggas bort. Idag fattas ca 500 bostäder enligt LSS och 350 enligt SOL för åren 2013-2017. Samtidigt finns bara planer för 322 lägenheter. Möjligheten att bygga grupp- och servicebostäder ska prövas i alla bostadsprojekt. Gruppboendestäder ska högst ha fem lägenheter. Gemensamma ytor ska inte belasta hyran för de som bor i gruppboendestäder. Självklart ska människor få säga nej till konkurrensutsättning av sin egen gruppboendestad.

Arbetet med utvecklad pedagogik, individuella planer och mål för självständighet ska öka inom gruppboendestäder. Personaltätheten ska vara tillräcklig och insatser samordnas för att ge goda levnadsvillkor. Sociala kooperativ ska finnas liksom möjligheten att ha kvar daglig verksamhet till 67 år. Unga med funktionsnedsättning ska få fler möjligheter till lönebidragsanställning. Anhörigstödet behöver utvecklas. Funktionshindersrådet ska ha mer inflytande.

Individ- och familjeomsorg med socialpsykiatri

Vänsterpartiet satsar 4,9 mnkr mer i Skärholmen jämfört med kommunfullmäktige, varav 0,9 mnkr barn och unga, 1,8 mnkr vuxna, 1,3 mnkr socialpsykiatri samt 1,0 mnkr mot våld i nära relationer (ett nytt anslag som vänsterpartiet inför).

- Satsning på verksamhet mot våld i nära relationer
- Mer förebyggande/tidiga insatser - familjecentraler och familjebehandlare.
- Stärka missbruksvården - kvalitetsgaranti och behandling
- Ökad sysselsättning och träfflokaler för personer med psykisk funktionsnedsättning

Vänsterpartiets mål för individ- och familjeomsorg med socialpsykiatri

- Förebyggande och tidiga insatser för barn och unga ska utökas
- Bostad, stöd och sysselsättning ska byggas ut för personer med behov
- Brukarnas självständighet, inflytande och delaktighet ska stärkas
- Alla som behöver socialtjänstens insatser ska snabbt få hjälp och stöd

Vi arbetar för en socialt hållbar stad. Alla barn har rätt till goda uppväxtvillkor. Våld i nära relationer är ett folkhälsoproblem som ska bekämpas. Missbruksvården ska nå ut bredare och psykiatrireformen förverkligas fullt ut. Generella insatser, förebyggande och tidiga insatser som minskar barnfattigdom och förbättrar fysisk och psykisk hälsa prioriteras i socialtjänst, förskola, skola och fritid. Vi inför sociala investeringsfonder som ökar långsiktigheten.

Det behövs kontinuerlig kompetensutveckling tillsammans med andra myndigheter för att förebygga att barn far illa. Gruppstöd och enskilt stöd ska finnas för barn till föräldrar som missbrukar, har psykisk ohälsa och för barn i familjer där våld förekommer.

Föräldrar ska erbjudas stöd, via exempelvis familjecentraler, föräldramottagningar och kostnadsfri familjebehandling. Utredningstiderna ska hållas och rättsäkerheten förbättras.

Barn i familjehem ska besökas minst fyra gånger per år, minst en gång oanmänt. Unga i riskzon för kriminalitet ska ges individuellt inriktade insatser. Information om cannabis ges till föräldrar och ungdomar.

Ensamkommande flyktingbarn ska få gott stöd. Uppsökande verksamhet ska säkra att barn till papperslösa och asylsökande får gå i förskola och skola. Ensamkommande unga över 18 år ska kunna kombinera studier och boende på folkhögskola. Bostadsbolagen ska få i uppdrag att tillhandahålla lägenheter för asylsökande och deras närstående m.fl.

Arbetet mot våld i nära relationer ska byggas ut, både för våldsutsatta kvinnor, män och barn och förövare. Våld mot äldre, kvinnor med missbruk och kvinnor med funktionsnedsättning ska synliggöras. Det ska vara lätt för utsatta personer att få jourboende och stöd så länge det behövs. Uppsökande arbete ska bedrivas och bra information ges om den hjälp som finns. Ett eget anslag för verksamheten innebär en prioritering och ett synliggörande av insatserna.

Ett förebyggande perspektiv är centralt i missbruksvården. Öppenvården ska ha bra öppettider och vara attraktiv för både kvinnor och män. För att nå människor med dolt missbruk krävs samverkan med vårdcentraler och företagshälsovård. Garantin för missbruksvård ska också garantera behandling. Föräldrar ska kunna få behandling som innefattar bearbetning av föräldrarollen. Det ska finnas ansvariga för hemlöshetsarbetet som samordnar insatserna lokalt.

Nämnden ska ta fram en plan med insatser för boende, sysselsättning, träfflokaler samt även uppföljning av levnadsvillkoren för kvinnor och män med psykisk funktionsnedsättning. Fler personliga ombud inrättas där väntetiden är över en vecka. Gruppboende och serviceboende prövas i varje bostadsprojekt. Boendestödet utökas på kvällar, nätter och helger, och anpassas även till personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och ätstörningar. Betydligt fler måste få möjlighet till arbete och sysselsättning, exempelvis i sociala kooperativ.

Stadsmiljöverksamhet

Vänsterpartiet satsar 1,3 mnkr mer jämfört med kommunfullmäktige samt 1,1 i ökade parkinvesteringar

- Områdesplanering och omvänd planprocess för ökad demokrati
- Bättre skötsel av grönområden och vatten
- Bättre barmarks- och vinterväghållning
- Upprustning av parker och grönområden (investeringar)

Vänsterpartiets mål för stadsmiljön

- Alla ska ha nära till tillgängliga grönområden och välskötta parker
- Barns och vuxnas inflytande ska stärkas över stadsmiljö och planprocesser
- Barmarksrenhållningen och snöröjningen ska förbättras

Stadsmiljön ska vara trygg och vacker. Det ska finnas stora möjligheter till spontanidrott och rörelse. Lekparker och parklekar rustas upp och ska vara tillgängliga. Stadsdelsnämnden bör ha ett samordnande områdesansvar för stadsmiljön - för medborgare är det viktigt att det som felar eller fattas rättas till, inte vem som ansvarar för trädplantering, blommor och belysning.

Park- och grönområden ska ha hög kvalitet och biologisk mångfald värnas. Alla naturreservat i Stockholms översiktsplan 99 ska inrättas. Sätranaturreservat ska utvecklas och underhållas för att medborgarna blir uppmuntra att motionera och promenera. Det ska finnas tillräckligt med resurser även i stadsdelsnämnder med mycket naturmark. Uppföljningen av kvaliteten i stadsmiljön ska förbättras, genom bland annat gröna indikatorer och fackmässiga bedömningar. Barns och ungas synpunkter ska tas tillvara i planering och uppföljning.

Det behövs bättre barmarksrenhållning, snöröjning och belysning. Vi vill att barmarksrenhållning och snöröjning på lokalgator ska ligga på stadsdelsnämnden, för att få ett samlat ansvar. Enligt medborgarundersökningen har andelen som tycker att Stockholms stad på det hela taget är en trygg stad att bo och leva i minskat från 76 till 73 % 2010-2013.

Trygghetsvandringar bör nå ut till flera medborgare. Stadens föreningstavlor ska rustas och kompletteras.

Stadsdelsnämnden är en viktig remissinstans för arbetet med att bygga bostäder, skolor, idrottsplatser etc. För att få allsidiga livsmiljöer behöver vi utgå från medborgarnas kunskap och inifrånperspektiv. Områdesplanering och omvänd planprocess i samverkan med stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden ska vara standard. Fastighetsnära insamling uppmuntras genom rådgivning etc. i samverkan med trafik – och renhållningsnämnden.

Arbetsmarknadsåtgärder

Vänsterpartiet satsar 7,7 mnkr mer i Skärholmen jämför med kommunfullmäktige

- Community Center för unga 18-25 år som står långt från arbetsmarknaden
- Sociala kooperativ
- Alla unga som söker kan få sommarjobb
- Mjukstartpunkter för kvinnor som står långt från arbetsmarknaden

Vänsterpartiets mål för arbetsmarknadsåtgärder

- Kvinnor och män ska erbjudas insatser och utbildning utifrån en helhetssyn och anpassat efter förutsättningar och möjligheter på arbetsmarknaden
- Alla flickor och pojkar som söker ska kunna få ett sommarjobb
- Brukarnas självständighet, inflytande och delaktighet ska stärkas

Vår budget i stadsdelsnämnden, arbetsmarknadsnämnden och nationellt leder till fler jobb, utbildningsplatser och arbetsträningsmöjligheter i staden och näringslivet. Många långtidsarbetslösa kan få ettåriga kommunala anställningar. Möjligheten att läsa på Komvux byggs ut kraftigt, SFI-utbildningen förbättras etc. Alla unga ska kunna få sommarjobb.

Unga 18-24 år som riskerar att aldrig få arbete söks upp och erbjuds att gå på Community center. Vi vill ha en permanent verksamhet med sex center, som ger individinriktade insatser, coachning, arbete, studievägledning etc. Centren kan också vara mötesplatser för unga vuxna.

Arbetsträning, motivationsarbete och uppsökande insatser finns för de som står långt från arbetsmarknaden. Flyktingar som inte ingår i statens etableringsansvar får insatser som underlättar delaktighet i samhället. Mjukstartspunkter för kvinnor startas på några platser som förberedelse för jobbtorg, med svenskstudier, friskvård, föreläsningar etc. Fem stadsdelsnämnder får samordna var sitt sociala kooperativ i samverkan med brukarorganisationer. Det är en resurs för hela staden. Offentligt skyddat arbete erbjuds de som har arbetsförmåga efter rehabilitering men inte kan få arbete på öppna arbetsmarknaden. SL-ingår i normen för alla.

Ekonomiskt bistånd

Vänsterpartiet räknar med minskat behov av ekonomiskt bistånd på grund av vår aktiva arbetsmarknadspolitik och har 1,3 mnkr mindre i Skärholmen stadsdelsnämnden än kommunfullmäktige

- Dator (utöver bredband som redan ingår) ska ingå i normen för barnfamiljer
- Återinföra SL-kort i normen samt bredband för vuxna ensamstående ska ingå i normen

Vänsterpartiets mål för ekonomiskt bistånd

- Kvinnor och män ska få ekonomiskt bistånd utifrån en helhetssyn och anpassat efter förutsättningar och möjligheter på arbetsmarknaden
- Brukarnas självständighet, inflytande och delaktighet ska stärkas
- Alla som behöver socialtjänstens insatser ska snabbt få hjälp och stöd

Staden ska ha en solidarisk socialpolitik med skälig levnadsnivå för människor som måste söka ekonomiskt bistånd och en aktiv arbetsmarknadspolitik som ger möjlighet till arbete och minskar behovet av försörjningsstöd. Tillgång på arbete avgör om människor kan försörja sig.

Alla mottagningsgrupper, jobbtorg och socialjouren ska ha ett 020-nummer, eftersom många inte har pengar på mobilen för att ringa socialtjänsten, sjukanmäla sig till jobbtorg etc.

SL-kortet ska ingå i normen enligt regler som fanns i staden åren 2002-2006. Kostnader för dator ska ingå i normen för barnfamiljer och bredband ska ingå i normen för vuxna. Behoven hos de som har långvarigt bistånd ska få högre prioritet, till exempel tandvård gäller det tandvård. Nivån för godtagbar hyra bör höjas. Nya lägenheter kostar mer än vad som godtas idag.

Strukturella orsaker styr behovet av bistånd, men det behövs även individuellt stöd. Barnfamiljer, unga ensamstående föräldrar och personer med ohälsa kan behöva extra insatser. Väntetid för budget- och skuldrådgivning ska vara högst en månad, för barnfamiljer en vecka. De som har försörjningsstöd mer än tillfälligt ska få en personlig handlingsplan.

Barns situation ska alltid uppmärksammas. Konsekvenser för varje barn ska alltid övervägas och dokumenteras. Det ska finnas tillräckligt med resurser för att socialtjänsten ska kunna tillämpa ett barnperspektiv. Barn i flyktingfamiljer är särskilt utsatta, eftersom familjen ofta har otryggt boende, föräldrarna kan ha trauman etc.

Socialtjänsten ska i samverkan med bostadsbolagen arbeta för att barnfamiljer inte vräks. Inga barn ska utsättas för att elen stängs av i hemmet. Barn till föräldrar med försörjningsstöd ska ha samma rätt till ledighet på lov med sina föräldrar, som andra barn har.

Vår politik innebär en satsning på generella insatser för att minska utsattheten för barn och unga i familjer med svag ekonomi, exempelvis SL-kort till alla gymnasieungdomar även under fritid, kostnadsfria kultur- och fritidsaktiviteter och att skolorna är helt avgiftsfria.

Del 2 Öppna delen

§ 18 Verksamhetsplan 2014, för daglig verksamhet till personer med funktionsnedsättning, i Homsan AB regi

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande, dnr 1.1/919-2013, med förslag till beslut att

1. Stadsdelsnämnden godkänner Verksamhetsplan 2014, för daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning i Homsan ABs regi.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Godkänna Verksamhetsplan 2014, för daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning i Homsan ABs regi.

Del 2 Öppna delen**§ 19 Månadsrapport per november 2013**

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 1.2.1/925-2013, med förslag till beslut att

1. Nämnden godkänner föreliggande rapport.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Godkänna föreliggande rapport.

Del 2 Öppna delen**§ 20 Ändring av Skärholmens delegations ordning**

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 1.1/343-2013, med förslag till beslut att

1. Skärholmens stadsdelsnämnd delegerar till enhetschef inom avdelning Förskola och fritid att fatta beslut om vårdnadsbidrag enligt lag (2008:307) om kommunalt vårdnadsbidrag.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Delegera till enhetschef inom avdelning Förskola och fritid att fatta beslut om vårdnadsbidrag enligt lag (2008:307) om kommunalt vårdnadsbidrag.

Del 2 Öppna delen**§ 21 Val av ledamöter och ersättare till stadsdelsnämndens
pensionärsråd 2013**

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 7/979-2013, med förslag till beslut att

1. Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner pensionärsföreningarnas nomineringar till ledamöter och ersättare till pensionärsrådet 2014.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Godkänna pensionärsföreningarnas nomineringar till ledamöter och ersättare till pensionärsrådet 2014.

Del 2 Öppna delen**§ 22 Överenskommelse om ärendehantering avseende hemlösa mellan kommunerna i Stockholms län**

- Svar på remiss

Föreligger förvaltningens tjänstutlåtande,
dnr 1.5.1/839-2013, med förslag till beslut att

1. Stadsdelsnämnden lämnar tjänstutlåtandet som svar på remissen
2. Tjänstutlåtandet skickas till Socialroteln, KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 Stockholm, RVII-remissvar@stockholm.se: Dnr 325-1539/2013

Yrkande: Ledamoten Rudy Espinoza (V) anmäler för Vänsterpartiet ett särskilt uttalande enligt bilaga 1. Ordföranden Jan Jönsson (FP) anmäler för Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet) att Alliansen ansluter till Vänsterpartiets särskilda uttalande enligt bilaga 1. Ledamoten Birgitte Isberg (S) anmäler för Socialdemokraterna att Socialdemokraterna ansluter till Vänsterpartiets särskilda uttalande enligt bilaga 1. Ledamoten Rebwar Hassan (MP) anmäler för Miljöpartiet att Miljöpartiet ansluter till Vänsterpartiets särskilda uttalande enligt bilaga 1.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Lämna tjänstutlåtandet som svar på remissen
2. Tjänstutlåtandet skickas till Socialroteln, KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 Stockholm, RVII-remissvar@stockholm.se: Dnr 325-1539/2013

Bilaga 1: Särskilt uttalande, Vänsterpartiet med stöd av
Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet), Socialdemokraterna
och Miljöpartiet

Skärholmens stadsdelsnämnd

2013-12-12

Ärende

Överkommelse om ärendehantering avseende hemlösa
mellan kommunerna i Stockholms län .

Rudy Espinoza (V)

Lorena Delgado (V)

Särskilt Uttalande

Det är ett steg mot rätt riktning att överenskommelsen har uppdaterats efter de lagändringar som skett och att överenskommelsen har lyft in Socialstyrelsens definition av hemlöshet. Det är viktigt med tydlig vägledning för ansvarsfördelning och samverkan för att personer i hemlöshet inte ska hamna i kläm mellan kommuner.

Vi ser positivt på förtydligandet av personer som är under kriminalvård eller som är häktade.

VI anser att formuleringen på s.3 i riktlinjerna kring ”Om flyttningen till en annan kommun i länet misslyckas under den första månaden och personen inte kan bo kvar, förblir ärendet hos avflyttningkommunen” kan ge upphov till olika tolkningar.

Orsaken till ett så kallat misslyckande kan exempelvis vara att den nya kommunen inte gett det stöd den enskilde är i behov av för att klara boendet och som kommunen fått information om av avflyttningkommunen. Ett tydliggörande av vad ett misslyckande kan vara efterfrågas

Del 2 Öppna delen**§ 23 Unga som varken arbetar eller studerar – statistik, stöd och samverkan (SOU 2013:74)**

- Svar på remiss

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 1.5.1/904-2013, med förslag till beslut att

1. Stadsdelsnämnden lämnar tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.
3. Tjänstutlåtandet skickat till Trafik- och arbetsmarknadsroteln (Rotel II), KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 Stockholm, RII-remissvar@stockholm.se, Dnr 001-1650/2013.

Yrkande: Ledamoten Birgitte Isberg (S) anmäler för Socialdemokraterna ett särskilt uttalande enligt bilaga 1. Ledamoten Anders Lindell (MP) anmäler för Miljöpartiet ett särskilt uttalande enligt bilaga 2.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut, samt bifall till förslag om omedelbar justering av ärendet och hör enhälligt bifall till samtliga dessa yrkanden.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Stadsdelsnämnden lämnar tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.
3. Tjänstutlåtandet skickat till Trafik- och arbetsmarknadsroteln (Rotel II), KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 Stockholm, RII-remissvar@stockholm.se, Dnr 001-1650/2013.

Bilaga 1: Särskilt uttalande, Socialdemokraterna**Skärholmens stadsdelsnämnd 2013-12-12**

Birgitte Isberg mfl (S)

Ärende**Dnr. 1.5.1/904-2013****Unga som varken arbetar eller studerar – statistik, stöd och samverkan (SOU 2013:74)****Särskilt uttalande**

Vi socialdemokrater instämmer i förvaltningens förslag till beslut.

Vi vill dock därutöver anföra följande:

Socialdemokraterna har tidigare efterlyst möjligheten till att få del av information angående våra ungdomar som varken studerar vidare på gymnasiet eller hoppar av sina gymnasiestudier så det är vi tacksamma för att det nu ska bli möjligt. Dock tycker vi att var tredje år är för sällan då det handlar om våra ungdomar. Det är också utmärkt med en strategi för stöd och samverkan mellan ansvariga parter. Men man behöver också driva en politik med syfte att minska arbetslösheten för unga.

Jobb som inte kräver en gymnasieutbildning har försvunnit i rask takt samtidigt som jobb som kräver en högre utbildning har ökat i omfattning. I dag krävs en gymnasieutbildning för att klara sig bra på arbetsmarknaden och i ett allt mer komplext och kunskapsintensivt samhälle. Det blir tydligt inte minst när man studerar ungdomars arbetslöshet. Den viktigaste orsaken till att ungdomar är långvarigt arbetslösa är just bristande utbildning. Unga utan en fullständig gymnasieutbildning har en mycket utsatt position på arbetsmarknaden. Arbetslösheten för unga som inte har en slutförd gymnasieutbildning är mer än dubbelt så hög än för unga som har en gymnasieexamen. Socialdemokraterna formulerar därför ett nytt ambitiöst mål för gymnasiekompetens.

Idag är det cirka 8 procent av 18-24-åringar som inte avslutat gymnasiestudier och som inte studerar för att göra det. Regeringens mål inom ramen för Europa 2020 är att andelen 18-24-åringar som inte avslutat gymnasiestudier och som inte studerar ska vara högst tio procent år 2020. Den moderatstyrda regeringen saknar således helt målsättning för att minska andelen som inte har gymnasiekompetens fram till 2020.

Det är uppseendeväckande att regeringen inte har några ambitioner på detta område.

Grunden för att alla elever ska nå sin fulla potential är att höja kvaliteten i skolan. Det är ett långsiktigt arbete som kräver politiska och ekonomiska prioriteringar.

- Investera i lärarna
- Stärk det pedagogiskt ledarskap i skolan
- Mindre klasser
- Obligatorisk förskoleklass
- Forskningsinstitut för lärande
- Sommarskola
- Stöd till skolor med tuffa förutsättningar
- Läxhjälp för alla
- Investera i gymnasieskolan
- Utbildningskontrakt

Grundskolan

Vår självklara ambition är att alla elever ska nå målen i grundskolan. Fram till år 2020 vill vi halvera antalet elever som är obehöriga att påbörja ett av gymnasieskolans nationella program. För att nå målet vill vi investera mer i skolan för bland annat **mindre klasser, fler skickliga lärare, obligatorisk förskoleklass och kostnadsfri läxhjälp**. Allt för att varje elev utifrån sina förutsättningar ska kunna nå målen.

Gymnasiekompetens

Alla under 25 år ska ha en fullständig gymnasieexamen. På vägen dit, vill vi, till år 2020 minska andelen unga mellan 18 och 24 år som inte har det. Unga arbetslösa utan fullgjort gymnasium ska genom ett utbildningskontrakt få hjälp till färdiga gymnasiestudier.

Avskaffad långtidsarbetslöshet bland unga

Vi socialdemokrater vill avskaffa långtidsarbetslösheten bland unga. Långtidsarbetslöshet i unga år kan göra det svårt att etablera sig ordentligt på arbetsmarknaden under hela sin arbetsföra ålder. Därför ska alla långtidsarbetslösa unga som vill och kan jobba erbjudas ungdomsanställningar, lärlingsjobb eller en bra utbildning.

Idag är gymnasiekompetens ett grundkrav för så gott som alla jobb och många långtidsarbetslösa unga saknar gymnasiekompetens. Därför är den långsiktiga målsättningen för arbetsmarknadsnämndens verksamhet är att alla unga som inte slutfört gymnasiet ska göra det.

I dag erbjuder arbetsmarknadsnämnden så kallade ungdomsanställningar. I vårt förslag utvidgas nämndens uppdrag och utökas antalet anställningar.

Ungdomsanställningarna ska vara tidsbegränsade upp till 12 månader och likt Stockholmsjobben inom kommunala förvaltningar eller bolag. Skillnaden mot Stockholmsjobben är att Ungdomsanställningarna ska kompletteras med minst 20 procents utbildning. Primär målgrupp är unga med försörjningsstöd och långtidsarbetslösa inom uppföljningsansvar. Stockholmsjobben finansieras genom ökat anslag till arbetsmarknadsnämnden och inom ramen för jobb i stället för bidrag till andra facknämnder. Nämnden ska också inom ramen för det öka antalet lärlingsjobb.

- Alla långtidsarbetslösa unga som vill och kan jobba erbjudas ungdomsanställningar, lärlingsjobb eller en bra utbildning.
- Tillsammans med socialtjänsten utveckla försörjningsstöd för prova-på-studier under max 6 månader.
- Fortsätt med den tillfälliga satsningen på uppsökande och öppen verksamhet för personer på 16-19 år.
- Försätt de framgångsrika projekten Filur och Merit.
- Utöka jobbtorgens öppna och uppsökande verksamhet till att också omfatta unga i gruppen 20-25.
- Arbetsmarknadsförvaltningen ska leda arbetet med att alla unga stockholmare som vill ha sommarjobb ska erbjudas sommarjobb.
- Starta ett jobbtorg ung i södra Stockholm.

Bilaga 2: Särskilt uttalande, Miljöpartiet**Skärholmens Stadsdelsnämnd**
torsdagen den 12 december 2013

Rebwar Hassan (MP)
Anders Lindell (MP) m.fl.

Ärende

**Unga som varken arbetar eller studerar – statistik, stöd
och samverkan (SOU 2013:74)**

Dnr 1.5.1./904-2013

Särskilt uttalande

Förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen innehåller kloka synpunkter och vi instämmer i dessa. Invändningen mot arbetsförmedlingen som samordnare är särskilt relevant. Vi vill ytterligare tillägga följande synpunkter:

Det är av stor betydelse för de ungas självbild att samhället omkring dem inte utgår ifrån att de unga som inte fullföljer gymnasiet misslyckats. Gymnasiet är inte obligatorisk och unga är i sin fulla rätt att välja att inte gå på gymnasiet. Men på en arbetsmarknad som kräver allt mer omfattande kvalifikationer behövs hjälp och stöd att komma vidare på andra sätt. Vi ser att det behövs kvalificerad studie- och yrkesvägledning och flexibla erbjudanden, helst med en kombination av arbete/praktik och studier, så att inga vägar stängs. Insatserna måste ordnas utifrån individens ambitioner, behov och förutsättningar där stat och kommun hjälps åt, och inte, vilket alltför ofta sker idag, den unge skickas mellan olika instanser.

Unga som valt bort gymnasiet ska kunna välja andra sätt att komma vidare med sina studier. Folkhögskolan bör erkännas som en skolform jämte gymnasiet, där individen har rätt att välja allmän kurs på folkhögskola istället för gymnasium. Kommunen betalar platsen på samma villkor som man betalar för en gymnasieplats.

Det är bra att de som placerats felaktigt i särskola får rätten att läsa gymnasial vuxenutbildning, men den rättigheten skulle behöva gälla flera också. Nedskärningarna i vuxenutbildning slår hårt mot en stor del unga stockholmare.

Vi miljöpartiet vill göra en särskild satsning på de 5 300 unga i Stockholm som varken jobbar, studerar eller befinner sig i någon typ av insats. Vi vill göra särskilda satsningar på dessa unga där ett samordnat stöd inom ramen för Startcentralerna ges. Exempel på aktiviteter är uppsökande verksamhet, olika stöd- och utvecklingsprogram, motiverande insatser eller erbjudanden om praktik och jobb inom stadens regi.

Del 2 Öppna delen**§ 24 Svar på remiss om idéburen stadsförbättring**

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 1.5.3/892-2013, med förslag till beslut att

1. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till svar på remissen.
2. Svaret i digital form skickas till Finansroteln på adress: RI-remissvar@stockholm.se samt i pappersform till KF/KS kansli, adress KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 Stockholm

Yrkande: Ledamoten Rudy Espinoza (V) anmäler för Vänsterpartiet ett förslag till beslut enligt bilaga 1. Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar för Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet) bifall för förvaltningens förslag till beslut. Ledamoten Birgitte Isberg (S) yrkar för Socialdemokraterna bifall för förvaltningens förslag till beslut.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) hör att det finns två förslag till beslut, förvaltningens förslag till beslut samt Vänsterpartiets förslag till beslut enligt bilaga 1. Ordföranden ställer dessa två beslut emot varandra och hör bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Rudy Espinoza (V) för Vänsterpartiet.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Godkänna förvaltningens förslag till svar på remissen.
2. Svaret i digital form skickas till Finansroteln på adress: RI-remissvar@stockholm.se samt i pappersform till KF/KS kansli, adress KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 Stockholm

**Skärholmens
stadsdelsförvaltning**

Bodholmsplan 2
Box 503, 127 26 Skärholmen
Telefon 08-508 24 002
Växel 08-508 24 000
emmy.martinsson@stockholm.se
stockholm.se

Reservation från ledamoten Rudy Espinoza (V) för Vänsterpartiet

Bilaga 1: Förslag till beslut, Vänsterpartiet

Bilaga 1: Förslag till beslut, Vänsterpartiet

Skärholmens stadsdelsnämnd

2013-12-12

Ärende

Riktlinjer för idéburen stadsförbättring -remissvar

Rudy Espinoza (V)

Lorena Delgado (V)

Förslag till beslut

1. Nämnden tillstyrker i huvudsak förvaltningens förslag till yttrande
2. Dessutom vill vi säga följande
Förvaltningen har rätt pekat på att de riktlinjerna bör gälla till alla sociala grupper och barnkonventionen uppmärksammas. Förväntningen är att dessa gemensamma rutiner också förbättras andra aspekter av många förslag, det gäller information, kommunikation, finansiering, dokumentation och uppföljning. Tyvärr har det varit väldigt svårt att medborgarnas förslag gå igenom och blir godkännas till sina verkställande
Det är bra att även facknämnder och bolagsstyrelser ska ha en ordning för att behandla medborgarnas förslag till förbättringar. Enklare än att uppfinna nya begrepp och system vore väl att besluta att medborgarförslag ska finnas i alla nämnder och styrelser.

Del 2 Öppna delen

§ 25 Strategi för miljöbilar och drivmedel, för ett fossilfritt Stockholm

- Svar på remiss

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande,
dnr 1.5.1/816-2013, med förslag till beslut att

1. Nämnd godkänner förvaltningens förslag till svar på remissen.
2. Svaret i digital form ska skickas till Stadsmiljöroteln på adress: funktion.rvi-remissvar.slk@stockholm.se samt i pappersform till KF/KS kansli, adress: KF/KS kansli Stadshuset, 105 35 Stockholm

Yrkande: Ledamoten Liliane Svensson (S) anmäler för Socialdemokraterna ett förslag till beslut enligt bilaga 1. Ledamoten Rebwar Hassan (MP) anmäler för Miljöpartiet ett förslag till beslut enligt bilaga 2. Ledamoten Rudy Espinoza (V) anmäler för Vänsterpartiet ett förslag till beslut enligt bilaga 3.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut, och hör att det finns fyra förslag till beslut, förvaltningens förslag till beslut, Socialdemokraternas förslag till beslut enligt bilaga 1, Miljöpartiets förslag till beslut enligt bilaga 2 och Vänsterpartiets förslag till beslut enligt bilaga 3.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) ställer dessa fyra förslag emot varandra och hör bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Mot beslutet reserverar sig Birgitte Isberg (S) för Socialdemokraterna, Rebwar Hassan (MP) för Miljöpartiet och Rudy Espinoza (V) för Vänsterpartiet.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Godkänna förvaltningens förslag till svar på remissen.
2. Svaret i digital form ska skickas till Stadsmiljöroteln på adress: funktion.rvi-remissvar.slk@stockholm.se samt i pappersform till KF/KS kansli, adress: KF/KS kansli Stadshuset, 105 35 Stockholm

Del 2 Öppna delen

Reservation från Birgitte Isberg (S) för Socialdemokraterna, Rebwar Hassan (MP) för Miljöpartiet och Rudy Espinoza (V) för Vänsterpartiet.

Bilaga 1: Förslag till beslut, Socialdemokraterna

Bilaga 2: Förslag till beslut, Miljöpartiet

Bilaga 3: Förslag till beslut, Vänsterpartiet

Bilaga 1: Förslag till beslut, Socialdemokraterna**Skärholmens stadsdelsnämnd 2013-12-12**

Liliane Svensson m.fl. (S)

Ärende**Dnr.1.5.1/816-2013****Strategi för miljöbilar och drivmedel, för ett fossilfritt
Stockholm – svar på remiss.****Förslag till beslut**

- 1. Att nämnden godkänner förvaltningens förslag till svar på remissen.**
- 2. Att svaret i digital form skickas till Stadsmiljöroteln på adress: funktion.rvi-remissvar.slk@stockholm.se samt i pappersform till KF/KS kansli, adress: KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 Stockholm.**

Samt att därutöver anföra.

Vi socialdemokrater delar till fullo förvaltningens svar på remissen. Det är upprörande att man i vissa delar saknar ytterstaden i de förslag som presenteras.

Vi saknar den kraftsamling hos alliansen, som behövs för att uppnå det mål, som är uppsatta. Som det ser ut i dag, så blir det näst intill omöjligt att uppnå de flesta målen i stadens miljöprogram till år 2015. För att klara den omställning som Färdplan 2050 anger, behövs rejäla investeringar i hela staden och kontinuerlig information till medborgare. Det behövs också samarbete och avtal med andra aktörer i denna fråga. Vi instämmer i socialdemokraternas reservation i Miljö- och Hälsoskyddsnämnden.

Bilaga 2: Förslag till beslut, Miljöpartiet

Skärholmens Stadsdelsnämnd

torsdagen den 12 december 2013

Rebwar Hassan (MP)
Anders Lindell (MP) m.fl.**Ärende**Strategi för miljöbilar och drivmedel- för ett fossilfritt
Stockholm

Dnr 1.5.1/816-2013

Förslag till beslut

Skärholmens stadsdels nämnd beslutar att:

1. Delvis godkänna förvaltning svar på remissen
2. Staden verka till skärpning av den nationella miljöbilsdefinitionen bör ändras så att utsläppskraven inte på samma sätt baseras på tjänstevikt.
3. Att sänka miljöprogrammets mål om miljöbilsförsäljning i länet från 50 % till 20% pekar tydligt på svårigheterna med att byta ut befintliga fordon mot mer miljövänliga bilar
4. Alltså faller de väl använda argument som använts för att satsa enorma resurser på nya stora vägprojekt, såsom Förbifart Stockholm, där man in absurdum hävdar ett trafikerande av nya och mer miljövänliga fordon.
5. Detta är däremot ytterligare ett argument för att i stället lägga alla resurser på en attraktiv kollektivtrafik och minskad privat biltrafik i en redan miljöbelastad stad.
6. I övrigt anföra följande:

**Skärholmens
stadsdelsförvaltning**Bodholmsplan 2
Box 503, 127 26 Skärholmen
Telefon 08-508 24 002
Växel 08-508 24 000
emmy.martinsson@stockholm.se
stockholm.se

Vi stödjer förvaltningens svar vad avser relationen till det uppsatta målet. För miljöpartiets del är målet för åtgärderna att uppnå ett fossilbränslefritt Stockholm 2030 varför våra delmål är mycket högre satta och de åtgärder vi avser vidta betydligt kraftfullare än alliansen.

Trots att en politik för minskad trafik är kärnan i ett fossilbränslefritt Stockholm är det av stor vikt att få en fungerande strategi för att fasa ut fossila drivmedel i kvarvarande fordon. Det är tydligt att det behövs långsiktiga och tydlig incitament för gå från fossildrivet till förnybart och de ekonomiska incitamenten måste bli starkare för att vi ska nå de uppsatta målen. Detta återspeglas även i Stockholms stads egna uppföljningar. Det är av stor vikt att Stockholm stad tillsammans med andra större städer driver frågan på ett nationellt plan för att få till stånd förändrade nationella regelverk (skatter och lagar) som gynnar miljöfordon och förnybara drivmedel enligt strategin. Vi anser därför att Stockholm stad ska få i uppdrag att driva denna fråga tillsammans med Göteborg och Malmö.

Den obegränsade tillgången till förnybara drivmedel (skog, jordbruk, biogas och el) kan diskuteras. I en värld med en ökande befolkning, en växande ekonomi och ett tilltagande intresse av att byta ut fossila råvaror mot förnybara ökar konkurrensen om biomassa. Redan nu bedöms planetära gränsvärden överskridas inte bara för klimat utan också för förlust av biologisk mångfald och för omvandling av kväve – två miljöaspekter som är direkt kopplade till biomassa. Det är därför av största vikt att ha en plan för hur olika energislag bör användas och att vi redan nu börjar bygga ut infrastrukturen för exempelvis egen produktion av biogas och egenproducerad el. Staden måste sluta gynna en ökad privatbilism.

Att underlätta för bilpooler i Stockholm, vilket diskuteras i strategin skulle kunna vara ett sätt att minska antalet bilar. Lämpliga platser kan vara vid kommunala nämnder och bolag där bilpoolerna under dagtid kan utnyttjas av stadens anställda. Även utan att driva en kommunal bilpool kan kommunen underlätta för bilpoolsföretag genom att upplåta mark för parkering och laddinfrastruktur för elbilpooler. Vi ställer oss mycket positiva till ett system liknande det som finns i Paris (Autolib). De omlastningscentraler för exempelvis varubilar bör utrustas med laddinfrastruktur och ellastbilar kan upphandlas för leveranser i staden. Vi anser också att det är viktigt att staden inför ett antal snabbladningsstationer för taxibilar, men även för privatbilister som går över till elbil.

Förslaget till skärpning av den nationella miljöbilsdefinitionen (bilaga 2) bör ändras så att utsläppskraven inte på samma sätt baseras på tjänstevikt.

Vi anser att en övre gräns för CO₂-utsläpp ska införas där bilen, oavsett vikt, inte längre kan vara en miljöbil. Vi ställer oss även tveksamma till att fordon som helt drivs av fossila bränslen (bensin eller diesel) ska involveras i en framtida miljöbilsdefinition då dessa bilar på sikt behöver fasas ut för att uppnå en fossilfri bilflotta.

Arbetet med de olika punkterna måste påbörjas snarast. Strategin är just en strategi och de olika punkterna måste därför fastställas och tidsättas. Det är också av vikt att åtgärderna finansieras för att målen ska kunna uppnås.

Bilaga 3: Förslag till beslut, Vänsterpartiet

Skärholmen stadsdelsnämnd 2013-12-12
Ärende
Strategi för miljöbilar och drivmedel för ett fossilfritt
Stockholm – remissvar

Rudy Espinoza (V)
Lorena Delgado (V)

Förslag till beslut

1. Nämnden tillstyrker i huvudsakligen förvaltningens förslag.
2. Nämnden föreslår att målet ska vara ett Stockholm fritt från fossila bränslen år 2030.

Miljöbilar finns inte

I uttrycket ”miljöbil” ligger en värdering med pedagogisk poäng. Men egentligen finns inga miljöbilar. Att få fram all metall och plast i bilarna orsakar oönskade föroreningar för både klimatet och miljön. Förvisso motsägelsefullt kommer vi dock att använda ordet miljöbil nedan. Att energiskt driva kravet på max 95 gram CO₂ (koldioxid) per körd kilometer är ett steg i rätt riktning om än med en ton av dubbelmoral. Om du under rusningstid tar bilen till jobbet i innerstan och då kör 1,5 mil så blir utsläppet av CO₂ tur och retur jobbet säkerligen över 3 kilo, om bilen ”bara” släpper ut 95 gram koldioxid per kilometer.

Bilåkandet måste minska

Förvånande nog avstår Miljö- och hälsoskyddsnämnden att driva det naturliga kravet på minskad biltrafik. På ett ställe hyser nämnden dock en from förhoppning om att bilpooler kan minska bilåkandet. Uttrycket ”fossilfritt” är inte detsamma som att bilbränslen har noll utsläpp av CO₂. Etanol är ett exempel på detta. I förhållande till levererad energi är utsläppen från etanolbränslet E85 relativt höga.

Elbilen ännu ingen lösning

Det finns skäl att vara avvaktande till bilar drivna av el från batterier, som ju är både dyra och tunga. Konsekvenser för miljö och klimat från gruvbrytning, tillverkning och eventuell deponi kan vara ytterst allvarliga. En analys av detta är nödvändigt.

Samtidigt bör experter undersöka om det finns tillräckligt med metaller för alla dessa miljoner batterier. Att dessa har begränsad livslängd gör inte saken bättre. Om dessutom elen kommer från olje- och koleldade kraftverk blir faktiskt miljöelbilen en klimatbov. Tyvärr har en ändrad lagstiftning ökat förbränning av kol i våra kraftvärmeverk, som bland annat producerar el.

Fossila bränslen avvecklade till 2030

Vårt mål är ett Stockholm år 2030 ska vara fritt från utsläpp från fossila bränslen för bilar. Vi vill ha konkreta delmål för vart fjärde år. En kraftig höjning av trängselskatten är en effektiv åtgärd, som snabbt kan komma på plats. Biogas och eko-diesel av tallolja är de nu mest miljö- och klimatvänliga bränslena. De är gjorda på organiska avfall (tallolja är en rest från pappersindustrin). Båda dessa bränslen är energieffektiva.

Del 2 Öppna delen

§ 26 Svar på remiss gällande ansökan om serveringstillstånd till Skärholmens Steakhouse

Föreligger förvaltningens tjänstutlåtande, dnr 1.5.2/951-2013 med förslag till beslut att

1. Stadsdelsnämnden tillstyrker ansökan om serveringstillstånd till Skärholmens Steakhouse som remissvar till Tillståndsenheten på socialförvaltningen.
2. Omedelbar justering.
3. Tjänsteutlåtandet med protokollsutdrag skickas omgående till socialförvaltningen tillståndsenhet.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar för förvaltningens förslag till beslut, samt för beslut om omedelbar justering av ärendet, och hör enhälligt bifall till samtliga dessa yrkanden.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Tillstyrka ansökan om serveringstillstånd till Skärholmens Steakhouse som remissvar till Tillståndsenheten på socialförvaltningen.
2. Ärendet omedelbart justeras.
3. Tjänsteutlåtandet med protokollsutdrag skickas omgående till socialförvaltningens tillståndsenhet.

Del 2 Öppna delen**§ 27 Naturvårdsverkets och Boverkets utvärdering av utfall och tillämpning av de nya strandskyddsreglerna**

- Kontorsutlåtande, svar på remiss

Föreligger förvaltningens tjänsteutlåtande, dnr 1.5.1/841-2013 med förslag till beslut att

1. Godkänna anmälan till stadsbyggnads- och idrottsroten och lägga den till handlingarna.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar för förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Godkänna anmälan till stadsbyggnads- och idrottsroten och lägga den till handlingarna.

Del 2 Öppna delen**§ 28 Svar från trafikkontoret på skrivelse angående bergbanan och hissen i Skärholmen**

Föreligger anmälan, dnr 3/557-2013 med förslag till beslut att

1. Lägga anmälan till handlingarna.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar för förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Lägga anmälan till handlingarna.

Del 2 Öppna delen**Samlingsbeslut gällande:**

- **§ 29 Anmälningssärende till Skärholmens stadsdelsnämnd avseende tjänstemannabeslut enligt delegationsordningen**
- **§ 30 Anmälningssärende till Skärholmens stadsdelsnämnd avseende tjänstemannabeslut enligt delegationsordningen**
- **§ 31 Anmälningssärende till Skärholmens stadsdelsnämnd avseende tjänstemannabeslut enligt delegationsordningen**
- **§ 32 Anmälningssärende till Skärholmens stadsdelsnämnd avseende tjänstemannabeslut enligt delegationsordningen**
- **§ 33 Anmälningssärende till Skärholmens stadsdelsnämnd avseende tjänstemannabeslut enligt delegationsordningen**

Föreligger förvaltningens anmälningssärenden:

- dnr 2.2.2/157-2013
- dnr 2.2.2/157-2013
- dnr 2.2.2/930-2013
- dnr 2.2.2/931-2013
- dnr 2.2.2/932-2013

med förslag till beslut att

1. Lägga anmälningarna till handlingarna.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar för förvaltningens förslag till beslut i samtliga ärenden § 29-§ 33 och hör bifall för samtliga ärenden.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Lägga anmälningarna till handlingarna.

Del 2 Öppna delen**§ 34 Yttrande gällande ansökan om ny anordnare, ny spelplats, förnyat tillstånd och/eller utökning av antalet spelbord eller byta av speltyp på Lilla Hannas, Skärholmen**

Föreligger förvaltningens anmälningsärenden,
dnr 1.4/910-2013 med förslag till beslut att

1. Lägga anmälan till handlingarna.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar för förvaltningens förslag till beslut, och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Lägga anmälan till handlingarna.

Del 2 Öppna delen

§ 35 Inkomna skrivelser/handlingar/beslut

- a) Protokoll från Gruppledarmöte 2013-11-28
- b) Protokoll från Ungdomsrådet 2013-10-23
- c) Protokoll från Pensionärsrådet 2013-11-21
- d) Protokoll från Rådet för funktionshinderfrågor
2013-12-04

Föreligger inkomna skrivelser/handlingar/beslut.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar för att de inkomna skrivelserna/handlingarna/besluten A-D godkänns, och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Godkänna de inkomna skrivelserna/handlingarna/besluten A – D.

Del 2 Öppna delen**§ 36 Anmälan av skrivelser i nämndens skrivelsepärm**

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar att skrivelserna i nämndens skrivelsepärm läggs till handlingarna, och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Lägga skrivelserna i nämndens skrivelsepärm till handlingarna.

Del 2 Öppna delen**§ 37 Balanslista uppdrag SDN 13/2013-12-12**

Föreligger förvaltningens balanslista uppdrag SDN 13/2013-12-12, dnr 1.2.1/024-2013, med förslag till beslut att

1. Lägga anmälan av balanslistan SDN 13/2013-12-12 till handlingarna.

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) yrkar att anmälan av balanslistan läggs till handlingarna, och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att

1. Lägga anmälan av balanslistan SDN 13/2013-12-12 till handlingarna.

Del 2 Öppna delen**Övriga frågor****§ 38 Utredningsuppdrag angående entrén till vård- och omsorgsboende**

Yrkande: Ordföranden Jan Jönsson (FP) anmäler för Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet) ett förslag till beslut gällande utredningsuppdrag enligt bilaga 1. Ledamoten Birgitte Isberg (S) anmäler för Socialdemokraterna att Socialdemokraterna ansluter till Alliansens (Moderaterna och Folkpartiet) förslag till beslut enligt bilaga 1. Ledamoten Rebwar Hassan (MP) anmäler för Miljöpartiet att Miljöpartiet ansluter till Alliansens (Moderaterna och Folkpartiet) förslag till beslut enligt bilaga 1. Ledamoten Rudy Espinoza (V) anmäler för Vänsterpartiet att Vänsterpartiet ansluter till Alliansens (Moderaterna och Folkpartiet) förslag till beslut enligt bilaga 1.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) hör att det finns ett förslag till beslut och hör enhälligt bifall därtill.

Beslut: Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att:

1. Förvaltningen ges i uppdrag att tillsammans med Micasa AB att utreda möjligheten att förbättra trivsel och trygghet i entrén till Sätra- vård och omsorgsboende
2. Därutöver anföra

Vi är mycket stolta över att Sätra vård- och omsorgsboende uppnått Silviahems-certifiering. Det har varit möjligt tack vare personalens och ledningens engagemang.

I samband med den trevliga certifieringsceremonin kunde vi konstatera att vårdboendets samlings-sal pyntats och gjorts trivsam. Vanligtvis när besökare anländer till boendet ger dock entrén ett livlöst och otryggt intryck. Anhöriga har även framfört synpunkter på att det är lätt för vem som helst att ta sig in i boendet.

Del 2 Öppna delen

Vi vill därför uppdra till stadsdelsförvaltningen att tillsammans med fastighetsägaren Micasa AB utreda möjligheten att förbättra trivseln och tryggheten i boendets entré.

Bilaga 1: Förslag till beslut, Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet) med stöd av Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet

Bilaga 1: Förslag till beslut, Alliansen (Moderaterna och Folkpartiet) med stöd av Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet

Skärholmens stadsdelsnämnd 2013-12-12**Skrivelse: Utredningsuppdrag angående entrén till vård- och omsorgsboende**

Jan Jönsson, ordförande, m.fl. (FP)
Andreas Lundin m.fl. (M)

Förslag till beslut

1. Att förvaltningen ges i uppdrag att tillsammans med Micasa AB att utreda möjligheten att förbättra trivsel och trygghet i entrén till Sätra- vård och omsorgsboende
2. Att därutöver anföra

Vi är mycket stolta över att Sätra vård- och omsorgsboende uppnått Silviahemscertifiering. Det har varit möjligt tack vare personalens och ledningens engagemang.

I samband med den trevliga certifieringsceremonin kunde vi konstatera att vårdboendets samlingsal pyntats och gjorts trivsam. Vanligtvis när besökare anländer till boendet ger dock entrén ett livlöst och otryggt intryck. Anhöriga har även framfört synpunkter på att det är lätt för vem som helst att ta sig in i boendet.

Vi vill därför uppdra till stadsdelsförvaltningen att tillsammans med fastighetsägaren Micasa AB utreda möjligheten att förbättra trivseln och tryggheten i boendets entré.

Del 2 Öppna delen**Övriga frågor****§ 39 Silviahems-certifieringen av Sätra vård- och omsorgboende**

Ledamoten Liliane Svensson (S) framförde ett tack för att politikerna fick vara med vid Silviahems-certifieringen av Sätra vård- och omsorgboende och hon berättade att hon känner stor stolthet över våra medarbetare där.

Ordföranden Jan Jönsson (FP) avslutade mötet med att tacka politiker, tjänstemän, åhörare och den församlade pressen för det gångna året och önska alla en god jul och ett gott nytt år.

Ledamoten Birgitte Isberg (S) tackade också å oppositionens vägnar nämnden och förvaltningen för årets arbete och önskade samtliga god jul och gott nytt år.

Då inga fler övriga frågor förelåg avslutade ordföranden Jan Jönsson (FP) sammanträdet kl. 18:55.